

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

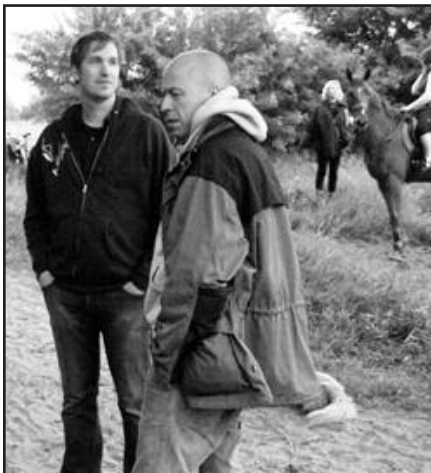
KETVIRTADIENIS – THURSDAY, KOVAS – MARCH 3, 2011 • Vol. CII Nr. 36

Kaina 1 dol.

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 03-02-11

PERIODICALS

ŠIAME NUMERYJE:



Apie kuriamą filmą Lietuvoje „Nematomas frontas“ rašo Karilė Vaitkutė – 12 psl.

- Tema: Rinkimai Lietuvoje
- „Turiu pratintis gyventi tik prisiminimais“
- Ar arabų pasaulis taps demokratiškas?
- Nepriklausomybės šventė Cicero
- Kelias į Vasario 16-ąją
- Skautybės kelias
- „Draugo“ lietuviukai
- Mūsų stalui
- Nematomas frontas

Valiutų santykis
1 USD — 2.51 LT
1 EUR — 3.45 LT

Kasmetinė konferencija JAV mokytojams

Lemont („Draugo info) – JAV LB Švietimo taryba kasmet rengia konferencijas mokytojams, dirbantiems JAV veikiančiose lituanistinėse mokyklose. Šių metų vasario 27 d. į konferenciją gausiai rinkosi Vidurio Vakarų apygardos lituanistinių mokyklų mokytojai. Pasaulio lietuvių centro (Lemont, IL) Fondo salėje šeimininkai – Maironio lituanistinės mokyklos mokytojai – sutiko dalyvius iš Cincinnati (OH), Milwaukee (WI), Naperville (IL), Beverly Shores (MI), Lemont (IL) ir Chicago (IL). Pagrindine konferencijos pranešėja buvo pakviesta Rita Vencloviėnė, „Vaiko vartai į mokslą“ valdybos narė, koordinatorė Lietuvos reikalams. Paskaitas skaitė Erika Kuncienė ir Giedrė Grigalaitytė (abi – Maironio lituanistinės mokyklos mokytojos), apie Lietuvoje Užsienio lietuvių departamentu suruoštą seminarą lituanistinių mokyklų mokytojams papasakojo Laima Apanavičienė, Čikagos lituanistinės mokyklos direktorės pavaduotoja.



Savo patirtimi dalinasi Rita Vencloviėnė.

Laimos Apanavičienės nuotr.

Lietuvoje prasidėjo gyventojų surašymas

Vilnius (ELTA) – Kovo 1 d. Lietuvoje prasidėjo gyventojų elektroninis surašymas, kuris truks dvi savaites iki 14 d. Kaip praneša Lietuvos Statistikos departamentas, vos per parą elektroniniame visuotiniame gyventojų ir būstų surašyme dalyvavo 70 tūkst. gyventojų. Pirmąją surašymo dalyvę tapo LR prezidentė Dalia Grybauskaitė. Tikimasi, kad elektroniškai per internetą susirašys trečdalis Lietuvos gyventojų. Elektroninę formą turi užpildyti ir trumpiau nei 12 mėnesių užsienyje gyvenantys Lietuvos piliečiai. Ilgiau nei metus Lietuvoje gyvenantys užsieniečiai turėtų dalyvauti surašyme Lietuvoje.

Antrasis surašymas vyks balandžio 5–gegužės 9 d. Jame dalyvaus gyventojai, kurie surašė ne visus savo būsto gyventojus ar išvis nesusirašė elektroniniu būdu.

Pasak laikinosios Statistikos departamento direktorės, pateiktų duomenų slaptumą užtikrina įstatymas, ir jie bus naudojami tik statistinei informacijai rengti. Pirmuosius surašymo duomenis planuojama skelbti rugsėjį. Norint susirašyti el. būdu, reikia jungtis adresu www.esurasymas.lt.

Visuotinis gyventojų surašymas 2011 m. vyks visose Europos Sąjungos šalyse.

Pasaulio lietuviai Kovo 11-ąją paminės Antarktidoje

Vilnius (ELTA) – Antarktidos žemyne bus palikti Lietuvos simboliai. Prie poliarišose stovyse esančių rodyklių prisidės dar kelios – su nuorodomis ir atstumu iki Lietuvos. Šiuos simbolius Antarktidoje paliks pirmoji lietuvių ekspedicija. Į Pasaulio lietuvių kalnų slidinėjimo mėgėjų asociacijos (PLKSMA) organizuojamą ekspediciją „Antarktida 2011“ kovo 3 dieną iš Lietuvos išvyksta 25 dalyviai (iš viso dalyvaus 28 žmonės). Jis aplankys tolimiausią, atšiauriausią ir sunkiausiai pasiekiamą Žemės vietą – Antarktida, kur planuojama pirmą kartą istorijoje surengti kalnų slidinėjimo varžybas.

„Iki šaltojo žemyno – tolina kelionė, ji užims nemažą dalį ekspedicijos laiko, pačioje Antarktidoje praleisime 6 dienas. Dalyvių gali laukti nenumatytos kliūtys: bangavimas, vėjas, rūkas, pūgos, dėl to sudėtinga numatyti tikslią varžybų dieną ir vietą“, – sakė vienas iš ekspedicijos rengėjų.



Ekspedicija garsins Lietuvos vardą.

Prie ekspedicijos prisijungs dalyviai iš Australijos ir Ispanijos, tad ji įgyja pasaulio lietuvių ekspedicijos vardą. Ekspedicija garsins Lietuvos vardą pasaulyje, jos metu bus

pažymėta Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena – Kovo 11-oji. Kelionės metu audringomis jūromis ir vandenynais ledlaužiu bus įveikta apie 3,000 km.

DRAUGAS 4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL.: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • WWW.DRAUGAS.ORG

Redakcijos žodis



Neseniai rašiau apie interneto pavojingumą ne tik vaikams, bet ir suaugusiems. Kiek kartų, paskaičius po straipsniais esančius komentarus, plaukai ant galvos šiaušėsi! Niekas tų komentarų neredaguoja, neištrina, neprižiūri. Ir štai dar viena pribloškianti žinia – Lietuvos Respublikos generalinę prokuratūrą (GP) kritikuojančius straipsnius, piktus komentarus internete dažnai rašinėja ne kas kitas, o generalinio prokuroro žmona, 32 metų Jolanta Valienė. „Lietuvos žinių“ žurnalistams atsitiktinai išsiaiškinus, kad atsiliepimai į straipsnius rašomi iš Dariaus Valio šeimos kompiuterio, prokuroro žmona išsisukinėjo, kad jų namuose esančiu kompiuteriu naudojasi keturi žmonės, tad komentarus galėjęs parašyti bet kas. Kas tai – jaunatviškas negalvojimas (prokuroro žmonai – 32), noras kažkaip pasireikšti, nebijant, kad busi nubaustas, ar visiškas kvailumas ir neatsakomybės už savo veiksmus stoka?

Redaktorė **Laima Apanavičienė**

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWSPAPER

Published on Tuesday, Thursday and Saturday except legal Holidays, Jan. 2nd, and Dec. 26th by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Str., Chicago, IL 60629-5532. Tel.: 773-585-9500.

Periodical class postage paid at Chicago, IL and additional mailing offices. Subscription Rates: \$150.00.

Postmaster: Send address changes to

Draugas – 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5532

Mažindami pašto išlaidas, pakvitavimų už prenumeratą nesiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siųsdami laikraštį pažymime, iki kada prenumerata galioja.

„Draugo“ prenumerata yra mokama iš anksto.

GARBĖS PRENUMERATA \$250.00

JAV

metams \$150.00 • 1/2 metų \$80.00 • 3 mėn. \$57.00

Pirma klase: kasdien \$340.00 • visos savaitės \$240.00

Kanadoje (USD)

metams \$390.00 • 1/2 metų \$210.00

• 3 mėn. \$110.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$615.00 • 1/2 metų \$315.00

! Lietuvą reguliariu paštu

metams \$120.00 • 1/2 metų \$66.00

TIK ŠEŠTADIENIO LAIDA:

JAV

metams \$95.00 • 1/2 metų \$70.00

• 3 mėn. \$48.00

Kanadoje (USD)

metams \$150.00 • 1/2 metų \$120.00

• 3 mėn. \$75.00

Užsakant į Lietuvą ir kitas užsienio šalis

oro paštu

metams \$220.00 • 1/2 metų \$120.00

! Lietuvą reguliariu paštu

metams \$70.00

Vyriausioji redaktorė – Dalia Cidzikaitė
dalia.cidzikaitė@gmail.com

Kultūrinio šėdadienio priedo redaktorė –
Renata Šerelytė

rainbow.vilnius@gmail.com

Moderatorius – kun. Viktoras Rimšelis

• Administracija dirba kasdien,
nuo 8:30 iki 4:30, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija dirba kasdien,

nuo 7:00 iki 3:00, šeštadieniais nedirba.

• Redakcija už skelbimų turinį neatsako.

Skelbimų kainos atsiunčiamos

gavus prašymą, ką nors skelbti.

• Redakcija straipsnius taisy savo nuožiūra.

Nenaudotų straipsnių nesaugoja.

Siunčiant prašome pasilikti kopiją.

El. paštas:

rastine@draugas.org

skelbimai@draugas.org

administracija@draugas.org

TEMA: RINKIMAI LIETUVOJE

Rinkimų laimėtojas – nebent A. Zuokas

VLADIMIRAS LAUČIUS

Dvi daugiausiai mandatų laimėjusios rinkimų į Lietuvos savivaldybes dalyvės – Socialdemokratų partija (LSDP) ir Tėvynės sąjunga (TS-LKD) – džiaugiasi rezultatais. Ir abi turi pagrindo vertinti juos kaip sėkmę. Socdemai, iki šiol mėgavęsi 302 mandatais, dabar turės 326 mandatus, o konservatoriai-krikdemai išvengė dramatiško pralaimėjimo ir pagal gautų mandatų skaičių (248; prieš tai buvo 256) net užėmė antrą vietą.

Abiem atvejais galima kalbėti apie gerą rezultatą, nors ir ne apie pergalę. (...) Turint omenyje, kad 2007 m. LSDP buvo valdančioji, o dabar – opozicinė partija, galėjusi daugiau nei dvejus metus reikštis kaip stipriausia alternatyva dabartinei valdžiai, socdemų rezultatas nepanašus į pergalę. Iš bėdos tai galima vadinti maža sėkme. Bet jei tokia ankstesnių rezultatų užtikrinimo „sėkmė“ be partijos stiprinimo požymių lydės LSDP ir per Seimo rinkimus, tai socialdemokratai turės savęs primygtinai klausiti apie užsitęsusių mindžikavimo vietoje priežasčių. Ir žvilgsniai greičiausiai krypts į partijos pirmininką Algirdą Butkevičių. Ir į gana blankų, veržlumo, krypties, jėgos ir svarumo stokojantį dabartinį LSDP įvaizdį.

Partija, norinti vadovauti valstybiniu mastu, negali sau leisti būti pastumdėle ir stovėti nuošalėje šalies sostinėje ir antrame pagal dydį mieste. Tačiau socdemai ir Vilniuje, ir Kaune ritasi žemyn. Abiejuose miestuose jie, užuot pagerinę savo padėtį, po šių rinkimų turės vienu mandatu mažiau (atitinkamai 5 ir 6 vietoje turėtų 6 ir 7 mandatų). Klaipėdoje, kaip buvo 3 mandatai, taip ir liko. Ne kažin kas, švelniai tariant.

Valdančiosios TS pasiekimai tam tikru atžvilgiu labiau įtikina nei socdemų. Tiesa, į vieną partiją susijungę konservatoriai ir krikdemai šiemet gavo 154 tūkst. balsų, o per praėjusius rinkimus, kuriuose jie dar dalyvavo atskirais sąrašais – 238 tūkst. (...) Trečdalis balsų praradimas – tikrai nemenkas nuostolis. Kitomis aplinkybėmis, t. y. jei TS-LKD nebūtų didžiausia valdančioji partija su nepopuliaria Vyriausybe ir premjeru krizės metais, toks rezultatas būtų tik apie akivaizdų nuosmukį. Tačiau esamomis sąlygomis konservatorių-krikdemų pasirodymas laikytinas šioje tokia sėkme – tikrai ne mažesne, o gal net didesne nei socialdemokratų.

Sėkmingiausiai tarp politinių partijų pasirodė, ko gero, „darbiečiai“. Jie laimėjo kovą su „Tvarka ir teisingumu“, kuri per Seimo rinkimus klostėsi ne Darbo partijos naudai, ir užėmė trečią vietą. Šiemet Darbo partija gavo maždaug pusantro karto daugiau balsų ir mandatų nei 2007-aisiais. Tai išpūdingas rezultatas. (...)

„Tvarkai ir teisingumui“ nepadėjo jos vadovui Rolandui Paksui gana palankus Strasbūro teismo sprendimas. Ši partija pablogino savo rezultatus ir nepanašų, kad ji sugebėtų labai pagerinti savo padėtį iki Seimo

rinkimų. „Tvarkiečiai“ ir „darbiečiai“ tarsi apsikeitė „netradicinės“ opozicijos valdantiejiems dešiniams vadovų vaidmenimis: Viktor Uspaskich nustumė R. Pakšą. Tai ypač krinta į akis Vilniuje, kur per praėjusius savivaldybių tarybų rinkimus „Tvarka ir teisingumas“ gavo 42

tūkst. balsų, o per šiuos rinkimus – viso labo 11 tūkst. (...)

Nei sėkme, nei nesėkme neišėina vienareikšmiai vadinti abiejų liberalų partijų (Liberalų sąjūdžio ir Liberalų ir centro sąjungos – LiCS) pasirodymo šiuose rinkimuose. Liberalų sąjūdis gavo 11 tūkst. balsų daugiau nei per ankstesnius savivaldos rinkimus (61 tūkst.; 2007-aisiais – 50 tūkst.), bet 10 tūkst. balsų mažiau nei per 2008-ųjų Seimo rinkimus. Jis kone pasidvigubino mandatų skaičių Lietuvoje, bet neįveikė rinkimų barjero Vilniuje, kur gyvena tikrai nemažai liberalių pažiūrų rinkėjų. Maža to, Eligijaus Masiulio liberalams jų nesėkmė Vilniuje ypač jautri todėl, kad tai yra visiškas pralaimėjimas Artūriui Zuokui.

LiCS lyg ir patyrė rinkimuose nesėkmę, praradusi daugiau kaip trečdalį per anuos rinkimus gautų balsų ir apie trečdalį turėtų mandatų. Tačiau kartu reiktų atkreipti dėmesį ir į šios partijos sąlyginę sėkmę: ji nepradėjo sparčiai nykti iš Lietuvos politinio žemėlapiu, nors A. Zuoko pasitraukimas ir Liberalų sąjūdžio šuolis į Seimą daug ką vertė ją laidoti. Per anksti: ji net sugebėjo surinkti daugiau balsų už Liberalų sąjūdį, ne tik paneigdamas nekrologų prielaidas, bet ir išsklaidydama priešingų pasipūtimą. LiCS likimas šiuose rinkimuose kažkuo panašus į TS: daug kas išpranašavo joms liūdną dalį, bet joms abiem pavyko parodyti atsparumą negandoms – nors ir praradus trečdalį ar net daugiau nei trečdalį (LiCS atveju) rinkėjų. (...)

Tuo metu vienintelė politinė jėga, kuri šiuose rinkimuose gali švęsti visuotinę pergalę kad ir viename mieste, yra A. Zuoko judėjimas. Tiksliau pasakius – pats A. Zuokas. Kad ir kaip daug ką piktintų prieštarai vertinama šio politiko praeitis, jo pasiekimas yra ne šiaip sėkmė, o akivaizdi pergalė. Žinoma, galime savęs klausiti: kodėl vilniečiai masiškai balsavo už politines jėgas, vienos iš kurių vadovas buvo teistas, o kitos pirmininko iškota net su „Interpolo“ pagalba? (...)

Taigi šie savivaldybių tarybų rinkimai abiem liberalams yra vidutiniški; TS-LKD ir LSDP – pakankamai geri, akivaizdžiai arčiau pluso nei minuso; Darbo partijai – vienareikšmiai geri; A. Zuokui – puikūs.

Sutrumpinta

Delfi.lt

Vladimiras Laučius – nuo 1989 m. gyvena Lietuvoje. 1991–1993 m. tarnavo atkurtoje Lietuvos pasienio tarnyboje. Nuo 2001 m. Lietuvos spaudos, televizijos ir radijo žurnalistas.

LAIŠKAI

DU FONDAI

Nustebino gerb. prof. dr. Antano Klimo vasario 24 d. laiškas „Drauge“, klausiantis, kur buvo Lietuvių Fondas, kai Draugo fondas šaukė S.O.S ir prašė pagalbos. Laiško autorius kaltina, neva LF tylėjo, o juk galėjo išgelbėti „Draugą“, nes jis yra lietuviybės širdis. Ir pridėda: „Matyt, kad LF vadovai ‘Draugo’ neskaito ir nevertina!“

Pirmiausia, prof. A. Klimas teisingai rašo, kad „LF pagrindinis uždavinys ir tikslas yra palaikyti lietuvių JAV“. Todėl LF remia lietuvių švietimą, kultūrą, mokslą, skatina išlaikyti tautinius papročius ir kalbą, teikia stipendijas lietuvių kilmės jaunimui, ugdo tautinį susipratimą tarp priaugančio jaunimo. Kiekvienais metais LF rėmė „Draugą“ ir kitus lietuviškus laikraščius, žurnalus bei leidinius,

kurie taip pat yra „lietuviybės širdys“. Pavyzdžiui, per paskutinius keletą metų LF skyrė po 10,000 dol. paramą vien tik „Draugui“, ir mažesnes sumas kitai spaudai.

Antra, jau seniai veikia specialus Draugo fondas, kurio pagrindinis uždavinys ir tikslas yra kaip tik remti „Draugo“ leidimą. Pagal DF paskelbtus vėliausius finansinius duomenis jis savo izde turi didesnę nei 600,000 dol. sumą. Gal reiktų klausiti, kodėl DF neparemia „Draugo“ didesne suma iš tų 600,000 dol., jei jam yra taip blogai.

Trečia, gerai žinau, kad LF vadovai vertina, prenumeruoja ir skaito „Draugą“. Jau šešti metai, kai pats „Draugo“ leidėjų (Lietuvių katalikų spaudos draugijos) direktorių pirmininkas advokatas Saulius Kuprys yra ir LF direktorius. DF pirmininkė Marija Remienė 21 metus irgi buvo LF direktorė, valdybos ir tarybos pirmininkė, o

dabar jau 15 metų kaip yra LF Garbės komiteto narė. Nejaugi jie patys „Draugo“ neskaito ir nevertina?

Ketvirta, JAV dažnai už visokių sunkumus kaltinami prezidentai – neseniai buvo kaltinamas prezidentas George W. Bush, o dabar – prezidentas Barack Obama. Lietuvoje dėl visko buvo „kaltas“ prof. Vytautas Landsbergis. Tarp mūsų už lėšų ir paramos trūkumą dažnai neteisingai kaltinamas Lietuvių Fondas.

Kviečiu visus „Draugo“ prenumeratorių ir skaitytojus labiau paremti savo aukomis Lietuvių Fondą, kad jis turėtų daugiau lėšų paremiant lietuviybės išlaikymo pastangas, įskaitant ir „Draugo“ leidimą.

Vytautas Kamantas,

LF ir DF narys

Grand Rapids, MI

Šią citatą paėmiau iš 355 puslapio dar nepabaigtos Alfonso Nako gyvenimo knygos. Man teko susipažinti su knygos skyriumi, kur kruopščiai aprašomas teatro vaidmuo autoriaus gyvenime. „Bandžiau save įtikinėti, kad, kai sulauksiu 80-jo gimtadienio, su teatru lankymu užbaigsiu. Bet dabar, kai tą 'gilią senatvės' ribą peržengiau, vis dėlto teatrą atsisakyti dar nenoriu.“ Nesunku padaryti išvadą, kad Nakas teatrą, ypač Shakespeare, yra pamilęs iki gyvos galvos.

Dar gyvendamas Detroit mieste, Nakas su Shakespeare kūryba susipažino 1968 m. rugsėjo 2 d., pamatęs, o vėliau ir aprašęs „Romeo and Juliet“ spektaklį, vykusį Stratford mieste, Kanadoje. Nuo to pradedo jo draugystė su Stratford festivaliais (SF), kur kasmet dalyvaudavo ir juos uoliai aprašydavo lietuviškoje spaudoje. Iki 2001 m. birželio 16 d. jis aprašė 230 spektaklių – „Drauge“, „Naujienose“, „Tėviškės žiburiuose“, „Dirvoje“, „Darbininke“, „Nepriklausomoje Lietuvoje“ ir kitur. Paties Nako žodžiais, scenos veikalus jis išgyvendavo net keliariopai: kai, ruošdamasis spektaklio žiūrėti, skaičiuodavo veikala, kai veikala žiūrėdavo scenoje, kai apie matytą spektaklį rašė į laikraštį ir, kai laikraštį gavęs, jį vėl atidžiai perskaitydavo.

Kuklindamasis Nakas savo aprašymus vadina reportažais arba išpūdziais, o ne recenzijomis ar kritika. Rašydamas apie SF, Nakas ėmė gauti pasiūlymus lankyti ir aprašinėti Kanados Niagara Falls ir London miestuose įsikūrusių teatrų spektaklius.

„Turiu pratintis gyventi tik prisiminimais“

ROMUALDAS KRIAUCIŪNAS



Apsigyvenęs Sunny Hills, Florida, netrukus „pradėjo flirtą“ ir su Alabama Shakespeare festivaliu. Nako pasiūlymas spektaklius aprašinėti lietuvių spaudoje už tai tik gaunant bilietą buvo sutiktas labai šiltais. Tokia recenzijų rašymo patirtis jau buvo atsivežta iš SF laikų. Savo knygos rankraštyje recenzentas skaičiuoja, kad per daugelį metų veltui gautų dviejų bilietų vertė sukosi apie 15,000 dolerių. Gaudavo pačias geriausias vietas – priešais sceną. Jis prisimena, kad lietuviškoje spaudoje už „rašto darbus“ buvo atlyginta mikroskopiškai mažai, dažniausiai tik „ačiū“ ar net ir be to.

Alfonsas Nakas gimė 1921 m. kovo 3 d. Rudžiūose, Kamajų valsč., Rokiškio aps. „JAV lietuviai biografijų žinynas“ jį pristato kaip žurnalista ir visuomenininką. Ten pat pažymėta, kad jis yra sportininko bei žurnalisto Algirdo Nako brolis ir žurnalisto Viktoro Nako tėvas. 1941 m. buvo Vilniaus konservų fabriko „Baltica“ ūkio vedėjas, 1942–1944 m. Vilniaus geležinkelio valdybos priešlėktuvinės apsaugos inspektorius. 1944 m. baigė gimnaziją ir pasitraukė į Vokietiją. Po karo Muenchen mieste studijavo teisę ir dirbo „Šviesos“

sambūryje. 1949 m. atvyko į JAV ir apsigyveno Detroit mieste. Ten „Chrysler“ dirbo vyriausioju braižytoju. Priklausė Lietuvių socialdemokratų sąjungai, buvo jos atstovas Lietuvių organizacijų centre Detroit apylinkėje. 1958 m. buvo šio Centro pirmininkas. 1967–1971 m. – Lietuvių žurnalistų sąjungos centro valdybos sekretorius.

Nuo 1948 m. bendradarbiauja lietuviškoje spaudoje. VLIK'o „Eltai“ 1974–1977 m. rengė JAV lietuviškų žurnalų apžvalgas, kurios per Vatikano ir Madrid radiją buvo siunčiamos į Lietuvą. Slapyvardžiu „Eglutėje“ išspausdino eilėraščių ir prozos vaizdelių, taip pat keletą tūkstančių korespondencijų, reportažų, kelionių išpūdzijų, jau minėtų teatro spektaklių recenzijų. Parašė straipsnių knygoms „Žurnalistika“ ir „Bėgome nuo teroro“. „Lietuvių enciklopedijos“ ir „Encyclopedia Lituanica“ bendradarbis. 1984 m. suredagavo VII Tautinių šokių šventės knygą.

Lietuvos atgimimo šurmuliui vykstant, jis ir dar keli kiti raštingi Sunny Hills lietuviai „Lietuvą vadavo“ Panama City, FL dienraštyje „The News Herald“. Tik ką Lietuvai atgavus laisvę, Nakas buvo tarp pir-

mųjų Vilniuje Lietuvos pilietybės siekiančių JAV lietuvių. Su juo kartu eilėje stovėjo dr. Vytautas Majauskas, jo žmona Vanda ir kiti. Kaip Lietuvos pilietis dalyvavo visuose balsavimuose.

Paminėjau tris Nakus, su kuriais per daugelį metų teko daugiau ar mažiau bendrauti, kartu lietuviškuose dirvonuose dirbti. Atskirai noriu paminėti Alfonso Nako žmoną Bronę Budzinauskaitę. Esu tikras, kad esu ją sutikęs, bet turbūt negalėčiau jos iš grupės išskirti. Tik neseniai sužinojau, kad mano tėvelis Mykolas buvo jos mokytojas prieškarinėje Gustonių pradžios mokykloje prie Panevėžio. Pasirodo, jos tėvelis buvo iešmininkas Gustonių geležinkelio stotyje. Paprašyta ką nors parašyti apie mano tėvelius, ji atrasė juos prisimenanti kaip gražius žmones. „Tiktai Jūsų tėvelis buvo mano mokytojas. Jis buvo griežtas ir jo bijojome, todėl stengdavomės gerai paruošti pamokas.“ Panašūs prisiminimai išlikę ir mano atmintyje. Alfonsas ir Bronė Nakai užaugino tris vaikus – Joną, Viktorą ir Vidą.

Ilgiausių metų gerbiamam ir mielam Alfonsui Naku, apsuptam mylinčios šeimos ir bičiulių, ilgus metus dar gyvenančiam brangiais prisiminimais!

Romualdas Kriaučiūnas – klinikinis psichologas, 2005 m. gavęs JAV LB Kultūros tarybos Žurnalistikos premiją už ilgalaikį darbą žiniasklaidoje.

Kai 1980 metais Lech Wałęsa išvedė Gdynės laivų dirbtuvių darbininkus į streiką, niekas nenujautė, kaip tai paveiks kitus Rytų ir Vidurio europiečius. Vienur ar kitur vis prasiverždavo demonstracijos prieš nekenčiamą režimą, kol išiliepsnojęs nepasitenkinimo valdžia gaisras palietė visą Europą. 1989 m. krito Berlyno siena, sujudo Rytų Europa, po to subraškėjo ir visa sovietų imperija.

Ar nevyksta dabar kažkas panašaus ir arabų pasaulyje? Prieš mėnesį ten prasidėję neramumai pradžioje Tunise, vėliau persimetė į Egiptą. Tunise demonstracijos gana greitai pasiekė savo tikslą: 23 metus kraštą autokratiškai valdęs prezidentas Zine El Abidine Ben Ali pasitraukė ir išvyko į egzilį. Tai pirmas kartas arabų pasaulyje, kad vyriausybę nuversėtų populiarus eilinių gyventojų perversmas.

Egipte tūkstantinės minios Kairo centrinėje Tahrir (Laisvės) aikštėje demonstravo kelias savaites, reikalaujamos krašto prezidento Hosni Mubarak atsistatydinimo. Nors užsispyręs Mubarak ilgai nepasidavė, pagaliau vasario 13 d. jis turėjo nusiileisti.

Egiptas nėra Europa, kurioje jau seniai išgyvenusios demokratijos tradicijos. Egiptą taip, kaip ir daugelį arabų kraštų, valdė arba kolonijinės Europos imperijos, arba jau savi vietiniai diktatoriai. Mubarak jau nuverstas, bet kaip ir kas kurs Egipte demokratinę valdžią, krašto valdžią perėmus kariuomenei?

Egiptas ilgai buvo valdomas anglų, kurie nesirūpino kraštą paruošti demokratijai. Po to, kai karalius Farouk atsisakė sosto 1952 m., o paskutiniai anglų kariuomenės daliniai paliko Suez kanalą 1956 m., Egiptą ėmė valdyti vien aukštieji karinin-

Ar arabų pasaulyje įmanoma demokratija?

ALEKSAS VITKUS



kai: gen. Muhammad Naguib, pulk. Gamal Nasser, gen. Anwar Sadat. 1981 m. nuo žudiko kulkos žuvus prez. Sadat, valdžią perėmė dar vienas generolas, tuo metu buvęs viceprezidentu, Hosni Mubarak, valdžioje pasilikęs net 30 metų.

Gana taiki Mubarak politika Izraelio atžvilgiu davė jam gerų rezultatų. 1973 m. kare Izraelio užimta Egipto Sinai pusiasalio teritorija 1981 m. buvo gražinta Egiptui. Mubarak savo valdymo metu neblogoi tvardė ir ekstremistines musulmonų grupes, įskaitant ir radikalią „Brotherhood“ grupę. Mubarak net kelis kartus buvo „perrenkamas“ prezidentu, net ir 2005 m., kai demonstracijos privertė jį leisti rinkimuose dalyvauti ir kitoms partijoms. Nors ir kritikavo prezidento George W. Bush pradėtą įsiveržimą į Iraką, Mubarak gudriai laviravo, leisdamas Amerikos kariuomenei naudotis Egipto oro erdve ir Suez kanalu.

Ar šios kelias savaites trukusios demonstracijos pelnė egiptiečiams geresnį ar demokratiškesnį gyvenimą, šiandien dar sunku spėti. Aišku tik tiek, kad daug prarado pats Mubarak, prarado JAV ir Izraelis. Amerika pralaimėjo, nes per 30 metų kasmet Egiptui siunčiamos daugiau nei 1,2 mlrd. dol. sumos JAV Artimųjų Rytų regiono stabilumui nieko nepadėjo. Neturtingas Egiptas, turėdamas daugiau kaip 11 kartų gyventojų nei Izraelis, iki šiol gaudavo gal

tik trečdalį Izraeliui siunčiamos pagalbos. Izraelis irgi pralaimėjo, nes numatomuose rinkimuose Egipte dauguma balsuos už naują valdžią, kuri gali norėti nutraukti ryšius su Izraeliu. Gal geriausias kandidatas būtų opozicijos vadas Mohamed El Baradel, pasižymėjęs savo sekuliaristiniu nusistatymu. Tačiau jis, ilgai gyvenęs užsienyje, egiptiečiams yra menkai pažįstamas.

Kad jaunimo pradėtą gana ribotą Mubarak nuvertimo revoliuciją pasiglemžtų radikalūs „Brotherhood“ sąjūdis, būtų sunku galvoti. Labiau išprusę jauni arabai po truputį suprato, kad jų krašto atsilikimo nuo pažangių Vakarų kraštų didžiausia priežastis yra jų pačių vyriausybės, pasidavusios ar bent linkusios į Vakarų pasaulio pagundas ir patogumus. Demonstravo daugiausia jauni žmonės, studentai, smulkūs verslininkai, moterys, darbininkai, ieškantys darbo ir besilinkę geresnio gyvenimo, vedami gal ir šiek tiek laisvės troškimo nuo despotų, įskaitant ir radikalų islama.

Kodėl visi arabai taip nekenčia Amerikos? Juk tikrai ne todėl, kad mes puoselėjame žodžio ar spaudos laisvę ar kad branginame teisę demonstruoti ir reikalauti laisvų demokratiškų rinkimų. Amerika jau dešimt metų nedrįsta ryžtingai pasipriešinti Izraelio vis vykdomiems planams išplėsti savo valstybės teritoriją, siunčiant žydus naujakurius į

Izraelio neteisėtai užimtas palestiniečių teritorijas, tuo tarpu kai „nepaklusniųjų“ arabų namai buvo sprogdinami.

Ką demonstrantai Amerikai labiausiai prikiša, yra tai, kad JAV politika yra veidmainiška. Amerika kalba apie tautų apsisprendimo teisę ir tuo pačiu remia tokius autokratiškus ir visiškai nedemokratiškus kraštus ir jų vadovus kaip Egipto Mubarak ar Saudi Arabijos karalių Abdullah. Jie juk prisimena, kad prez. Barack Obama savo pirmai po inauguracinę kelionę po arabų kraštus pasirinko Mubarak valdomą Egiptą, kai 2009 m. birželio 6 d. kalbėdamas Kairo universitete, gyrė Mubarak už jo indėlį išlaikant stabilumą. Ne taip 2005 m. kalbėjo Valstybės sekretorė Condoleezza Rice, ragindama Mubarak imtis reikalingų reformų, primindama, kad per 60 metų JAV vedė „stabilumo“ ieškojimo politiką, tam aukodama demokratiją. Rice tada prisipažino: „Arabų kraštuose neturime nei stabilumo, nei demokratijos.“ Bijau, kad ir demokratija į ten negreitai ateis.

Demonstracijoms prasidėjus sausio mėnesį, Obama pradžioje negalėjo apsispręsti, ką remti – Amerikos draugą Mubarak ar prieš jį kilusį sąjūdį. Obama nevykęs bandymas remti viceprezidentą Suleiman irgi sugniužo. Todėl vasario 15 d. Obama kalbėjo jau kitaip: „Autokratiniai režimai neišsilaikys, nebent jie išgirs balsus, reikalaujančius daugiau laisvių ir pokyčių krašto politikoje.“

Aleksas Vitkus – iš profesijos inžinierius. Buvęs dviejų PLB valdybų, IX PLB seimo, LE, PLC bei ALIAS narys. Lietuviškoje išeivijos spaudoje bendradarbiauja jau ketvirtį šimto metų. 2007 m. gavo JAV LB Kultūros tarybos spaudos darbuotojo premiją.

TELKINIAI

CICERO, IL

Nepriklausomybės šventės minėjimas



Lietuvos Nepriklausomybės šventėje Cicero kalbą sakė visuomenės veikėja Marija Remienė.

EDVARDAS ŠULAITIS

Jeigu tautiečių skaičiumi Cicero lietuvių telkinys pasigirti negali, tai bent Nepriklausomybės švenčių minėjimais jis turbūt lenkia kitus telkinius.

Po vasario 16 d. vykusio minėjimo prie Cicero rotušės esančioje patalpoje vasario 20 d. Šv. Antano parapijos buvusios mokyklos salėje buvo surengtas dar vienas minėjimas.

Minėjime pagrindinė kalbėtoja buvo žymi visuomenininkė, dabartinė JAV LB centro valdybos narė, įvairių premijų laureatė Marija Remienė. Ji pasirinko įdomią temą – pasakojimą apie Lietuvos vėliavą. Pradžioje paskaitininkė pažymėjo: „Nesu istorikė, bet man patinka įvykių, tautų bei žmonių istorijos. Tad kodėl nepakalbėjus apie Lietuvos vėliavą?“

Dabartinės lietuvių kalbos žodyne žodis 'vėliava' apibūdinamas sauskai: audeklo gabalas, vartojamas kaip simbolis, žymuo, ženklas... Kalbant apie žodyne paminėtą ženklą,

tai mūsų protėviai tokį suprantamą simbolių turėjo jau nuo seno. Tai buvo šaukiamasis ženklas susirinkimui arba gynimuisi nuo užpuolikų. Tikėtina, kad žygiuojančius į kovą vyrus lydi žuvusių narsių kovotojų vėlės, padedančios nugalėti priešą. Tos karžygių vėlės išsikūnijusios priekyje nesamoje vėliavoje.

Vėliavomis buvo skaičiuojami ir kovotojų pulkai. Vėliava visada palaikė kovos dvasią, buvo orientyras mūšio lauke. Todėl kare buvo stengiamasi sunaikinti priešų vėliavą ir tokiu būdu palaužti karių valią. Su pergale grįžtantys kariai garbingiausiose eilėse nešė karinių pulkų vėliavas."

Vėliau M. Remienė priminė, sakydama, kad lietuvių vėliava, nenurodant jos išvaizdos, istoriniuose šaltiniuose pirmą kartą paminėta XIV a. pabaigoje Vygando Marburgiečio kronikoje minimose lietuvių kautynėse su kryžiuočiais prie Veliunos.

Prisiminta trispalvės raida

Paskaitininkė yra surinkusi nemažai medžiagos apie Lietuvos vėliavos raidą ir svarstymus apie ją.

„Ginčai dėl tautinės vėliavos atsiradimo 1917 metais, rengiantis lietuvių konferencijai. Susirinkę pas dr. Joną Basanavičių, konferencijos rengėjai nutarė vėliavos spalvas išrinkti iš tautinių audeklų. Dailininkas Antanas Žmuidzinavičius tautiniuose drabužiuose bei juostose išvelgė dvi vyraujančias spalvas – žalią ir raudoną. Jis ir parengė tokį dvispalvės projektą. Tačiau ši vėliava daugeliui konferencijos dalyvių atrodė niūrokai. Tuometinis žinomas archeologijos heraldikos specialistas Tadas Daugirdas pasiūlė tarp žalios ir raudonos spalvos įterpti geltoną juostą. Taryba tuo reikalu sudarė komisiją, kuri nusprendė ir vėliavą priėmė 1918 m. balandžio 19 d., o Lietuvos taryba ją patvirtino kaip laikinąją Lietuvos valstybės vėliavą. Šios vėliavos spalvos pažymėtos ir Steigiamojo Seimo 1922 m. rugpjūčio 1 d. Tokia pat nuostata buvo ir 1928 m. Lietuvos Konstitucijoje, o 1938 m.



Jeigu tautiečių skaičiumi Cicero lietuvių telkinys pasigirti negali, tai bent Nepriklausomybės švenčių minėjimais jis turbūt lenkia kitus telkinius.

Konstitucijoje įvardytos jau kaip tautinės. Valstybės ženklas – baltas Vytis raudoname fone. Geltona spalva simbolizuoja mūsų troškimą veržtis į šviesą ir tiesą. Ji primena saulę, rudens nugelsvintus brandžius javų laukus. Žalia spalva – vilties spalva, žyminti gyvybę, mūsų žaliuosius miškus, pavasariu alsuojančią žemę. Raudona – tai sukilėlių, knygnešių, Nepriklausomybės kovų savanorių ir vėlesnių laikų kovotojų – partizanų bei kitų, paaukėjusių savo gyvybę dėl Tėvynės laisvės, pralietas kraujas", – sakė paskaitininkė.

Savo gerai paruoštą, bet neilgą kalbą M. Remienė baigė teiginiu: „Tad mūsų trispalvė plazdės, kol plaks bent vieno lietuvių širdis tėvynės žemėje ar už jos ribų. Didžiukimės ją, visuomet laikykime ją aukštai iškėlę ir neškime per amžius garbingai, kaip nešė mūsų pirmieji lietuviai, atvykę į Ameriką caro priespaudos metais. Tai mūsų protėvių priesakas ir įpareigojimas."

Kiti įdomūs dalykai

Minėjimą pradėjęs JAV LB Cicero apylinkės valdybos pirmininkas M. Baukus, pasveikinęs renginio dalyvius, pakvietė sugiedoti JAV ir Lietuvos himnus. Jo pakviesta šventės programos vedėja Aldona Zailskaitė perskaitė invokaciją ir Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 1918 m. aktą. Tylos minute buvo prisiminti

žuvusieji už Lietuvos laisvę.

Meninėje dalyje pasirodė nedidelis, bet skambus ir gerai susidainavęs choras, vadovaujamas Vilmos Meilutytės, kuri ir pati padeklamavo šventei pritaikytų eilių. Virginija Mauručienė perskaitė Punsko gimnazijos mokinio Tomo Marcinkevičiaus prasmingą rašinėlį „Kokią Lietuvą kurs mano karta?"

Prieš minėjimą buvo pasivaišinta suneštinėmis vaisėmis, o jo pabaigoje visi minėjimo dalyviai kartu sugiedojo „Lietuva brangi".



Jaunoji Diamantė Kavaliauskaitė deklamuoja Cicero Vasario 16-sios minėjime.



Meninėje dalyje pasirodė nedidelis, bet skambus ir gerai susidainavęs choras, vadovaujamas Vilmos Meilutytės.

Kelias į Vasario 16-ąją

DONATAS JANUTA

Kelias, siekiant 1918 metų vasario 16-tos Nepriklausomybės paskelbimo, buvo sunkus.

Mūsų kaimynės – Rusija, Lenkija ir Vokietija – Lietuvą jau buvo palaidojusios, galvojo, kad lietuvių tauta jau mirusi, kaip mirė ir mūsų artimi giminės prūsai, jotvingiai ir kiti. Lietuviai, ypač inteligentija, buvo išbarstyta po tris žemynus: Europą, Rusijos Azijos tolimas ir Šiaurės Ameriką. Lietuvos teritorija buvo padalyta: didesnė dalis buvo valdoma Rusijos, kita – Mažoji Lietuva – Vokietijos. Gyventojai vieni nuo kitų buvo atsiskyrę. Lietuviai valstiečiai, ūkininkai gyveno sodžiuose. Miestai ir miesteliai buvo daugiausia apgyvendinti žydų, rusų, lenkų ir vokiečių, lietuviai gyveno gal tik keliuose namuose šalia bažnyčios ir klebonijos.

Lietuvos gyventojai buvo susiskaldę ne vien tarp miesto ir sodžiaus. Jie buvo suskilę ir į atskirus luomus: valstiečius, bajorus ir dvasininkus. Ir visi trys luomai gyveno pagal savo atskiras taisykles ir papročius. Bendravimas su kito luomo gyventojais vyko tiktai pagal savo luomo nelankščius formalumus ir papročius. Valstiečiai dar buvo išsaugoję savo gimtąją lietuvių kalbą, bet mažai žinojo apie praeitį. Užklausti dėl tautybės, dažnai atsakydavo – „Katalikas“. Bajorai didžiavosi savo garbinga praeitimi, bet dažniausiai kalbėjo svetima lenkų kalba. Vidutiniai ir smulkieji bajorai, ypač Žemaitijoje, nors ir mokėjo lietuviškai, bet manė, kad tik bajorai turi teisę valdyti kraštą, o didžiausiai daliai Lietuvos gyventojų – valstiečiams – ta teisė nepriklauso.

Dvaro ir kaimo santykiai buvo prasti, kai kur net žiaurūs. Čia daug ką lėmė stiprus lenkinimas per bažnyčią. Lietuviai valstiečiai neretai bažnyčiose net turėjo kovoti dėl savo kalbos. Žodį „kovoti“ vartoju pilna to žodžio reikšme – muštynės su lazdomis ir akmenimis tarp lietuvių ir lenkų vykdavo pačiose bažnyčiose, net prie altoriaus.

Dėl visų šių nepalankių sąlygų Lietuvos nepriklausomybė negalėjo atsirasti savaime. Jai reikėjo būtinais paruošti dirvą, ją antroje XIX a. pusėje paruošė lietuvių tautinis atgimimas. Daug prie tautinio atgimimo



Lietuvos Taryba – Vasario 16-osios signatarai.

prisidėjo spaudos draudimo metai, vyskupo Motiejaus Valančiaus remiami knygnešiai, kurie aprūpino lietuvius lietuviškomis knygomis. Didelis žingsnis atgimimo link buvo žengtas 1883 metais, kai išėjo pirmasis lietuviškas laikraštis – dr. Jono Basanavičiaus „Aušra“, kuri siekė atgaivinti lietuvių valstiečių tautiškumą. Pirmame „Aušros“ numeryje įrašytas romėnų posakis: *Homines historiarum ignari semper sunt pueri* (Žmonės, neišmanantys istorijos, visada lieka vaikai). Sustojus eiti „Aušrai“, 1889 m. Vincas Kudirka pradėjo leisti laikraštį „Varpas“. Laikraščio pavadinimas paimtas iš Kudirkos eilėraščio „Kelkite, kelkite...“, kvietusio į kovą su prispaudėjais, kurie Kudirkai buvo rusai, vokiečiai, bajorai ir sulenkėjusi dvasininkija. Kartu pradėjo steigtis ir lietuviški chorai, vaidintojų rateliai, labdaros ir savišalpos draugijos. Lietuva pirmą kartą pasirodė pasaulyje – 1900 metų Paryžiaus pasaulinėje parodoje. Rengiant (organizavimu ir finansiškai) pirmavo Amerikos lietuviai.

Lietuvių dalyvavimas Paryžiaus parodoje labai nepatiko Rusijai. Mat lietuviai toje parodoje turėjo du tikslus, kuriuos ir pasiekė: pranešti pasauliui, kad Rusija yra visiškai uždraudusi spaudą lotyniškais raidėmis Lietuvoje ir žiauriai tą draudimą vykdo bei parodyti ne tik pasauliui, bet ir kaimynams, kad lietuvių tauta dar gyva. Sužinoję apie spaudos draudimą, ypač tuo pasipiktino Vakarų Europos inteligentai. Prancūzijos ir kitų šalių spaudoje pasirodė

keli lietuviams palankūs, Rusiją smerkiantys straipsniai. Parodoje tarp rodomųjų buvo istoriniai Lietuvos žemėlapiai, įvairios knygos, rankdarbiai, daug fotografijų su Lietuvos kaimo ir ūkininkavimo vaizdais. Taip pat buvo įrengtas lietuviškos pirkios kampas, kur vyko pirslybos – matyti jaunoji, jos tėvas ir motina, jaunikis, pirslys ir dar vienas šeimos narys.

1904 metais Lietuvai buvo panaikintas spaudos draudimas. 1905 metų Rusijos imperijoje kilusi revoliucija palietė ir Lietuvą. Tais metais J. Basanavičius ir kiti bendraminčiai paskelbė į lietuvių tautą atsisaukimą, kuris ragino kiekvieną valsčių ir parapiją siųsti po atstovą į Vilnių dalyvauti suvažiavime. Suvažiavo apie 2,000 lietuvių iš Lietuvos, Rusijos, Ukrainos, Lenkijos ir Latvijos.

Didžiuoju Vilniaus Seimu vadinamas Seimas posėdžiavo dvi dienas dabartinės Nacionalinės filharmonijos salėje ir paskelbė: „Rusijos vyriausybė yra plačiausias mūsų priešas“ ir „Lietuvos gyventojų reikalai gali būti užganėdinti tiktai prie tikros mūsų krašto autonomijos“. Didysis Seimas ragino lietuvius nemo-kėti jokių mokesčių, neleisti vaikų į rusiškas pradžios mokyklas, neiti į Vilniaus, Kauno, Gardino valsčių teismus ir kitas valdiškas įstaigas, neleisti savo brolių į kariuomenę. Nors Didysis Seimas reikalavo tiktai „autonomijos“, o ne visiškos nepriklausomybės, iš šio pareiškimo matyti, kad 1905 metais Lietuvoje buvo skelbiama ne kas kita, o revoliucija. Todėl po Didžiojo Seimo valdžia ėmėsi represijų prieš to Seimo dalyvius. Tai buvo pirmas viešas Lietuvos autonomijos paskelbimas, ilgainiui atvedęs prie Vasario 16-tos nepriklausomybės paskelbimo.

Pirmieji lietuviai, iškėlę visiškos nepriklausomybės siekį, buvo 1916 m. vasario 12–14 dienomis susirinkusieji Berne, Šveicarijoje. Amerikos lietuviams ten atstovavo Jonas Žilius.

Pirmasis pasaulinis karas atnešė Lietuvai daug naujų vargų, bet, byrant carinei Rusijos imperijai, atnešė ir vilčių mažoms tautoms išsilaisvinti. 1917 m. rugsėjo 18–23 d. J. Basanavičiaus vadovaujamoje Vilniaus konferencijoje buvo išrinkta Lietu-

vos Taryba, sudaryta iš 20 įvairių pažiūrų, įvairios kilmės narių. Dauguma jų buvo valstiečių žemdirbių, ūkininkų sūnūs, bet buvo ir bajorų, ir kunigų. Visi jie buvo drąsūs, gabūs, ryžtingi, energingi ir aktyvūs lietuviai patriotai.

Kai kurios signatarų pavardės mums žinomos, pvz., J. Basanavičius, Antanas Smetona, antrasis Lietuvos prezidentas Aleksandras Stulginskis, Steponas Kairys, Petras Klimas ir kiti. Daugumą Tarybos narių sudarė valstiečiai – Lietuvos žemdirbių, ūkininkų sūnūs, bet buvo ir bajorų. Prisiminkime į vieną kitą Lietuvos Tarybos narį, Nepriklausomybės signatarą.



Stanislovas Narutavičius.

Stanislovas Narutavičius („Norutis“), bajoras iš Telšių apskrities, Žemaičių bajorų Noručių, bajorų herbą gavusių dar Vytauto laikais 1413 m. 1905 metų Didžiajame Vilniaus Seime Narutavičius nustebino Seimo dalyvius, kada pats būdamas dvarininkas pasiūlė dvarininkų žemes išdalinti mažžemiams arba bežemiams. 1917 metų Lietuvių konferencijos, vykusios Vilniuje, organizatorius ir dalyvis pasiūlė rezoliuciją, kad „svarbiausias tikslas – nepriklausoma Lietuvos valstybė etnografinėse ribose“. Narutavičius buvo aktyvus veikėjas nuo pat jaunystės. Iš Petrapilio universiteto pašalintas už priklausymą kairiųjų studentų grupei. Mokslus jam teko baigti Kijevo universitete, Ukrainoje.

Nukelta į 13 psl.



Lietuvių pirkia 1900 metų Paryžiaus parodoje.



SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Washington židinietės prisimena a. a. D. Lozoraitienę

SESĖ IRENA

Šių metų sausio mėn. 23 d. sesės Ramutės Aidienės, liaudies meno kūrinių išpuoštuose namuose įvyko židiniėčių sueiga.

Pirmiausia buvo aptarti einamieji reikalai, iš kurių svarbiausias – Kaziuko mugė. Kadangi neturime savo pastovios vietos, reikia ieškoti ir glaustis, kur yra mugei geriausios ir prienamiausios sąlygos. Mūsų vadovė Janina Čikotienė vėl prašė, kad kiekviena sesė paruoštų savo skautiškos veiklos aprašymą, kurį su nuotrauka būtų galima įdėti į vieno to ateities kartoteką.

Kadangi neseniai mirusi Daniela Lozoraitienė buvo mūsų židinio garbės narė, jos atminimui pagerbti sesė Audronė Pakštienė ir išsamiai papasakojo apie jos lietuvišką veiklą. Židiniėčių ir Danielos draugiški ir „seseriški“ ryšiai prasidėjo 1990 m. kovo mėnesį, jai pirmą kartą atvykus į sueigą. Šiltai ir su džiaugsmu priėmė ją. Sesė Elvyra Vodopaliėnė apjuosė Lozoraitienę savo pačios austa juosta, ir taip ji tapo mūsų ypatinga sese. Vertinome šį bendravimą. 1993 m. gegužės mėnesį Lozoraitienė pasikvietė mus į Lietuvos Respublikos ambasadą. Ta proga židinio vadovės Meilė Mickienė ir Danutė Cunningham padovanojo Lozoraitienei didoką skautišką rūtelę, menišką kūrinių iš vario ir gintaro dr. Romualdo Povilaičio. Pajvairindama savo pokalbį, sesė Audronė pasidalijo pluoš-



Daniela Lozoraitienė su jai padovanota meniška vario ir gintaro rūtele, kurią jai įteikė Lietuvos Respublikos ambasadoje apsilankiusios sesės židinietės.

Audronės Pakštienės nuotr.

tu nuotraukų iš mūsų bendravimo su Lozoraitiene metų.

Užbaigus oficialią sueigos dalį, susėdome aplink didžiulį stalą ir besivaišindamos dalijomės kitais, daugiausia su skautavimu susijusiais prisiminimais. Pasitelkusios lakią vaizduotę ir daug juoko lyg ekrane vėl išgyvenome jaunystės stovyklas bei ilgus skautavimo metus.

Pasijutome lyg būtume po skautišku dangumi. Baigėme sueigą jau tamsoje, sudainuodamos „Ateina naktis“ ir kun. Stasio Ylos „Sutelk mus, Viešpatie“.

Antroji „Sietuvos“ sueiga

SESĖ IRENA

Antrajai „Sietuvos“ draugovės sueigai 2011 m. vasario 17 d. aprašyti kai ką pakartosiu iš „Draugo“ pasirodžiusio rašinio.

Dalis sesių nepasirodė sueigoje dėl vėl pranašautos sniego audros ar apsirgusios nuo nesibaigiančio šalčio lauke. Turime sutikti su pasakymu, kad „prieš tikėjimą ir gamtą nepasipriešinsi“.

Buvusi „Sietuvos“ draugininkė v.s. Irena Kirkuvienė pavargo, ilgus metus vadovavusi draugovei. Ačiū jai. Mes ją mylėjome.

Antrąją šių metų „Sietuvos“ draugovės sueigą pradėjo draugininkė dr. v.s. fil. Vilija Kerelytė. Klausydama jos sudarytos programos, jos minčių pagalvojau, jog ji žino, ko siekia, ir yra tikra, kad tai pasieks. Priminsiu, jog „Sietuvos“ draugovės įkūrėja v.s. fil. Jolanda Kerelienė yra Vilijos ir Svajonės Motina, iš kurios dukterys gavo ilgą patirtį ir auklėjimą skautybėje. Sueiga, vykusio Pasaulio lietuvių centre, Lemont, tiko mūsų didžiosios Tautos šventės – Vasario 16-tosios – minėjimui.

„Sietuvos“ sueiga prasidėjo malda, kuriai žodžius parašė Birutė Vindašienė, muziką – v. sl. Gintra Babcikaitė-Nariėnė. Po maldos trumpai prisimintas vasario 16 d. Vilniuje miręs žymus poetas Justinas Marcinkevičius, daugelio premijų laureatas.

Vasario 16-tos dienos minėjimo paskaitai draugininkė pakvietė inž. Bronių Nainį, kuris prisipažino jau

peržengęs 90-tus savo gyvenimo metus. Skaitėme jo mintis spaudoje, parašytose knygose. Šiandien su dėmesiu klausėme jo gyvo žodžio. Nainys prisilietė prie gyvenimo istorijos, mūsų tautos turto – praeities. Su dėmesiu išklausėme jo minčių, kartais pagalvodamos apie a. a. Bronę Nainienę, buvusią aktyvią „Sietuvos“ narę.



Antrosios sueigos svečias, Vasario 16-osios proga paskaitą skaitęs inž. Bronius Nainys su „Sietuvos“ draugijos pirmininke dr. v.s. fil. Vilija Kerelyte.

Birutės Trinkūnienės nuotr.

Sesė Sofija Jelionienė susimąstymo dienos proga trumpai paminėjo Pasaulio skautų įkūrėją Baden Powell ir skaučių – jo žmoną Olave.

Sueigos pabaigai Gintra parinko mums žinomas lietuvių liaudies daineles. Dainavome su džiaugsmu, nes žodžiai priminė mums mūsų pačių praeitį.

Po „Ateina naktis“ kalbėdamosi praleidome dar valandėlę.

Stovykla „Ledynas II“ Dainavoje

„Ledynas II“ stovykla įvyko š. m. vasario 11–13 Dainavos stovykloje, joje dalyvavo 66 „Gabijos“ ir „Baltijos“ tuntų skaučių ir skautų bei vadovų. Labai visi smagiai praleido laiką ir laukia kitų metų. Sesės Dianos (Alkutės) Busuito, „Gabijos“ tunto tuntininkės, nuotraukos.



Detroit „Gabijos“ ir „Baltijos“ tuntų tuntininkai (iš k. į d.): Dalia (Rudytė) Harp, Lidija Gobienė, Darius Rudis ir Diana (Alkutė) Busuito.



Visi stovyklautojai.



Skautės Goda Grigaliūnaitė, Elytė Busuito, Michelle Harp ir Kristina Gobytė.



Iš k. į d. sesės Marta Vaitkaitytė, Karisa Barauskaitė, Katrina Barauskaitė, Goda Grigaliūnaitė, Viktorija Barauskaitė ir Koleta Barauskaitė.



Sėdi iš k. į d.: Sofija Duobaitė, Kristina Gobytė, Elytė Busuito, Olivija Duobaitė, Adrija Skiotytė, Aleksa Skiotytė, atsigulusi Kristina Skiotytė.



Skutam bulves kugeliui (iš k. į d.): Rita Kasputienė, Dalia (Rudytė) Harp, Diana (Alkutė) Busuito, Edmundas Kasputis, Lidija Gobienė ir Margaret Rudienė.



„DRAUGO“ LIETUVIUKAI

Redaktorė Laima Apanavičienė • El. paštas: laimaa@hotmail.com

Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios minėjimas Maironio lituanistinėje mokykloje

Vasario 19 d. Maironio lituanistinėje mokykloje buvo paminėta Lietuvos valstybės Nepriklausomybės paskelbimo ir Nepriklausomybės atkūrimo dienos. Minėjimas prasidėjo Lietuvos ir Amerikos vėliavų įnešimu ir pagerbimu. Salėje visi mokiniai, mokytojai, svečiai atsistoję giedojo Amerikos ir Lietuvos himnus.

Seselė Laimutė sukalbėjo maldele, ir visi susirinkę salėje dėkojo už tai, ką turime šiuo metu – gyvuojančią Lietuvą. Pirmokėliai deklamuavo eilėraščius apie Lietuvą tėvyne, o aštuntokai su šeštokais šoko lietuvių liaudies tautinius šokius.

Mokyklos direktorė Svajonė Kerelytė kalbėjo apie Lietuvos Nepriklausomybės svarbą, lietuvių ir jos palaikymą. Taip pat buvo paminėta, kaip svarbu puoselėti Lietuvos laisvę, lietuvių kalbą ir istoriją.

Šventės metu mokyklos direktorė S. Kerelytė pasveikino trečios klasės mokytoją Eriką Kunickienę su JAV LB Švietimo tarybos skirta „Gintarinio obuoliuko“ premija ir įteikė pažymėjimus mokytojoms, kurios buvo pasiūlytos „Gintarinio obuoliuko“ premijai gauti. Pažymėjimus gavo mokytojos Asta Alinkevičienė, Rasa Valančiūtė, Taiyda Chiapetta, Jovita Čeproviėnė, Aušra Jasaitytė-Perty, Giedrė Savukynienė, Reda Dismonienė.

Minėjime dalyvavo garbingi svečiai – JAV LB Lemonto apylikės pirmininkė Birutė Kairienė ir buvusi

JAV LB Vidurio Vakarų apygardos pirmininkė Aušrelė Sakalaitė. B. Kairienė įteikė Erikai Kunickienei „Gintarinio obuoliuko“ premiją ir visus pasveikino su Lietuvos Nepriklausomybės švente.

Šventės metu buvo prisiminti tautos atgimimo žadintojai – vyskupas Antanas Baranauskas, gydytojas poetas Vincas Kudirka, kunigas rašytojas Juozas-Tumas-Vaižgantas, kunigas poetas Maironis ir gydytojas signataras Jonas Basanavičius. Buvo išreikšta pagarba Vasario 16-osios akto signatarams už jų drąsą ir ryžtą, puoselėjant ir kovojant už Lietuvos laisvę.

Minėjime buvo pagerbtas š. m. vasario 16 d. amžinybėn iškeliavęs poetas, dramaturgas Justinas Marcinkevičius. Mokytojai, mokiniai ir svečiai kartu dainavo dainą „Lopšinė gimtinei ir motinai“ Justino Marcinkevičiaus žodžiams. Dainoje atsispindėjo džiaugsmas, meilė ir pasidžiavimas tėvyne.

Visų širdyse ir veiduose spindėjo laimė ir džiaugsmas. Tokios svarbios istorinės datos ir jų minėjimas padeda visiems susimąstyti ir prisiminti, kuo mums svarbi Lietuva ir kodėl mums svarbu išlaikyti savo šaknis, papročius ir kalbą. Tai parodo, kad Lietuva egzistuoja ne vien tik žemėlapyje, bet ir kiekvieno mūsų širdyje.

Simona Stankevičienė
Maironio lituanistinės mokyklos mokytoja



Mokyklos direktorė Svajonė Kerelytė (pirma iš kairės) įteikia pažymėjimus, mokytojoms, kurios buvo pasiūlytos „Gintarinio obuoliuko“ apdovanojimui gauti.



Mažieji maironiukai džiugiai pasitiko tautos šventę.



Maironio lituanistinės mokyklos direktorė Svajonė Kerelytė.



„Gintarinio obuoliuko“ laimėtoja mokytoja Erika Kunickienė.



Mokinių eilės Tėvynės gimtadieniui.



Mokiniai daina pasveikino Lietuvos Nepriklausomybės šventę.



Mažieji programos dalyviai.

Godos Misiūnienės nuotraukos

Fotoparoda „Misija: Sibiras. Tremties pėdsakais“ Vokietijoje

Vasario 26 d. lietuviškoje Rennhof pilies galerijoje (Vokietija) duris atvėrė Lietuvos fotografo, keliautojo, ekspedicijų į tremties vietas organizatoriaus ir vadovo Gintauto Alekno fotoparoda „Misija: Sibiras. Tremties pėdsakais“, skirta nuo 1941 m. vykusių trėmimų iš Lietuvos aukoms atminti. Parodą organizavo Europos lietuvių kultūros centras (ELKC), įgyvendinti padėjo Lietuvos Respublikos ambasada Vokietijoje, Vokietijos Lietuvių Bendruomenė, Vasario 16-osios gimnazija bei privatus rėmėjai.

Parodos atidarymo metu sveikinimo žodį tarė ELKC direktorius Rimas Čuplinskas, parodos globėjas LR ambasadorius Vokietijoje Mindaugas Butkus ir parodos autorius G. Alekna. Pasak keliautojo, parodoje rodomas istorinis paveldas sparčiai nyksta, nusinėdamas paskutinius lietuvių tautos tremties istorijos pėdsakus, todėl reikia skubiai surasti ir aplankyti likusias tremtinių gyvenvietes ir kapus, informaciją apie juos susisteminti ir archyvuoti. „Pradėta darba visada stengiuosi pabaigti – liko aplankyti gana nedaug, apie 25–30 proc. visų išlikusių tremties vietų“, – teigia G. Alekna.

Paroda suskirstyta temomis – Sibiro kraštovaizdžius, senas lietuvių



Lietuvių tremtinių kapinės prie Laptevų jūros.

gyvenvietes, lagerius, kapines, bebaigiančius sunykti kryžius bei tremtyje likusius gyventi žmones. Tokia temų įvairovė parodos rengėjai lankytojams siekė pateikti kuo išsamesnį ir įvairiapusiškesnį tremties paveikslą. „Sąmoningai sudariau galimybę organizatoriams patiems išrinkti parodai tinkamas nuotraukas. Jie žino šios galerijos lankytojų norus, parodą gali pritaikyti ir Vokietijos gyventojams“ – sako G. Alekna, savo darbus užsienyje rodantis pirmąjį kartą.

Vaizdai, tremties vietose įamžinti per pastarąjį dešimtmetį, byloja lietuvių tautos išgyvenimus, kurie

tarsi atgyja lagerių griuvėsiuose, Laptevų jūros pakrantes nusėjusiuose karstuose, apleistose ir bebaigiančiose sunykti kapinėse.

Fotografijas parodoje ir kataloge papildė išsamūs aprašymai ir statistiniai duomenys vokiečių bei lietuvių kalbomis, parodai suteikiantys istorinės-dokumentinės vertės. Drauge ši paroda taps dideliu mokomuoju projektu: ją visus metus galės lankyti ir su šia tema susijusius projektus vykdyti Romuvos sodyboje veikiančios Vasario 16-osios gimnazijos mokiniai bei svečiai, kitų vokiškų mokyklų moksleiviai.

Pirmadienį, vasario 28 d., G. Alekna supažindino gimnazijos mokinius su savo veikla, parodė dokumentinį filmą, pristatė daug kitos archyvinės medžiagos, papasakojo savo išgyvenimus bei patirtus išpūdzius keliaujant po Rusijos teritoriją.

Per daugiau nei 20 metų G. Alekna (g. 1956 m.) dalyvavo 32-jose ekspedicijose ir aplankė beveik visas Rusijos sritis, į kurias buvo ištremti lietuviai. Sibire ir kitose Rusijos vietose jis praleido apie 520 dienų: lėktuvais, traukiniais, automobiliais, visureigiais, laivais ir pėsčiomis nukeliavo apie 360,000 km, aplankė daugiau kaip 530 tremties vietovių, 360 kapų ir kapaviečių, susitiko su ten gyventi likusiais lietuviais. Keliautojas sukaukęs turtingą archyvą, kurį sudaro 25,000 nuotraukų ir 130 valandų filmuotos medžiagos.

Paroda Europos lietuvių kultūros centras siekia ne tik deramai paminėti „Juodojo birželio“ trėmimų septyniadešimtmetį, bet šį Lietuvos istorijos puslapį pristatyti ir Vokietijos visuomenei. Paroda veiks iki 2012 metų vasario, ją aplankyti kviečiami visi Rennhof pilies lankytojai.

Europos lietuvių kultūros centro informacija

Neįprasti festivalio Nevada dykumoje vaizdai – Lietuvoje

ALGIS VAŠKEVIČIUS

Garsus Lietuvos fotografas, 1990-ųjų metų Nacionalinės premijos laureatas Romualdas Požerskis keliauja per Lietuvą, pristatinėdamas kartu su dukra Monika parengtą fotografijų parodą „Degantis žmogus“. Taip vadinasi kasmet Nevada valstijoje, Black Rock dykumoje vykstantis alternatyvaus meno festivalis. Jame R. Požerskis su dukra lankėsi 2008 metais ir padarė apie 5,000 fotografijų bei susuko filmą, o vėliau išleido ir fotoalbumą. Pradėjusi savo kelionę Kaune, paroda vasario mėnesį svečiuojasi Marijampolėje – tai jau vienuoliktas miestas, kurio gyventojai gali pamatyti šias spalvingas ir neįprastas nuotraukas.

„Degančio žmogaus“ festivalis yra pripažintas ypatingu ir didžiausiu alternatyvaus meno reiškiniu pasaulyje, kuriame išsitrina ribos tarp gyvenimo ir žaidimo, realybės ir sapno. R. Požerskis sako, kad apie festivalį žodžiais papasakoti sunku, nes ten būdamas atsiduri tarsi kitame pasaulyje, kur negalioja įprastos gyvenimo taisyklės ir dėsniai.

R. Požerskis fotografuoti pradėjo dar 1964 metais, per tą laiką sukūrė daug įvairių fotografijų ciklų. Jis žinomas savo Kauno hipių portretais, Lietuvos senamiesčių ir kaimo vaizdais, dar studijų metais sukurtu ciklu „Pergalės ir pralaimėjimai“, kuriame įamžintas motokrosas ir jo dalyviai, ciklu „Lietuvos Nepriklausomybės kelias“ ir kitais. Fotomenininko darbai daugybę kartų rodyti įvairių pasaulio šalių parodų salėse ir galerijose.

Jo asmeninė fotografijų paroda „Atlaidai“ dar 1988 metais surengta M. K. Čurlionio galerijoje Čikagoje.

Šioje galerijoje jo ir Eugenijaus Butėno darbų paroda vyko ir 2003 metais. 1995-aisiais R. Požerskio fotografijos rodytos Portland, 2003-aisiais – Norwich miestuose. Jo fotografijų yra saugoma Tarptautiniame fotografijos centre New York.

Apie Nevada dykumoje kasmet vykstantį festivalį „Burning Man“ („Degantis žmogus“) R. Požerskis sužinojo 1997 metais perskaitęs straipsnį žurnale „Nemunas“. Ten buvo rašoma, kad tokio festivalio sumany-



Romualdo Požerskio įamžinta akimirka iš festivalio „Degantis žmogus“.

mas San Francisco mieste gyvenančiam menininkui Larry Harvey ir jo draugams kilo dar 1986 metais, kai San Francisco paplūdimyje buvo sukurta medinė žmogaus skulptūra – tarsi atsvara šalčiams stikliniams dangoraižiams ir priešprieša vartotojiškai visuomenei.

Ši 8 pėdų skulptūra buvo sudeginta, ir šis ritualas išliko svarbiausia renginio dalimi iki dabar, tik dalyvių skaičius nuo 20 asmenų išaugo iki maždaug 48,000. Keitėsi ir medinė žmogaus skulptūra – pastaraisiais metais jos dydis jau siekia 50 pėdų, ji būna iškeliama ant įvairių pakylų.

R. Požerskis pasakojo, kad nuo 1990-ųjų festivalis vyksta Nevada valstijoje, Black Rock dykumoje, kur menininkai išsinuomojo žemės plotą – ežero dugną. Jame žiemą susikaupta drėgmė, o vasarą jis tampa molio grindiniu. Čia dažnai siaučia smėlio audros, oro temperatūra dieną įkaista iki 40 laipsnių Celsijaus, naktį nukrenta iki trijų laipsnių šalčio. Šioje vietoje nėra jokios gyvybės, o gamtovaizdis panašesnis į Mėnulio vaizdus.

Šis festivalis – tai tikras išbandymas jo dalyviams. Jo vietą nėra lengva pasiekti, visus reikalingus daiktus reikia vežti su savimi. Kai kurie žmonės, čia atvykę, neilgai tvėrę pabėga, kiti tampa savaitę trunkančio renginio mėgėjais ir grįžta čia kasmet, nors bilietai į renginį nepigūs – šiemet į rugpjūčio 29 – rugsėjo 5 dienomis vyksiantį „Degančio žmogaus“ festivalį susiruošusiems keliautojams teks mokėti 210–280 dolerių, bilietai jau parduodami internete. R. Požerskiui šis projektas kainavo apie 60,000 litų (24,000 dolerių). Nemažą dalį pinigų skyrė rėmėjai.

Kiekvienais metais festivalio metu įgyvendinami įvairūs meniniai projektai, kuriuos vienija viena tema. Tada, kai ten viešėjo R. Požerskis su dabar trisdešimtmete dukra, tema buvo „Amerikietiška svajonė“, ir jau artėjant prie renginio vietos visus pasitiko didžiuliai plakatai, kuriuose buvo parašyta, kas ir ką sakė apie Ameriką. Atvykus į renginio vietą, visus pasitinka savanoriai, apsibūna, sveikindami atvykusius į namus, nors tie namai po savaitės dingsta nuo žemės paviršiaus. Šiemet renginio tema bus „Kelionės apeigos“.

Kai Nevada lankėsi Požerskiai, ten jie sutiko apie dvidešimt trečiosios kartos Amerikos lietuvių, kurie išsirengė savo stovyklą pavadinimu „Labas“. Kai kurie jų į festivalį keliavo penkias dienas iš New York. Jie čia pabuvo porą dienų ir išvyko, sakydami, kad kitąmet vėl grįš. Su Požerskiais iš New York skridusi Amerikos lietuvė jau buvo ten lankiusis tris kartus, tad turėjo didelį sąrašą, ką reikia nusipirkti San Francisco ir vežtis į Black Rock. Tai buvo ir dviračiai, palapinė, kėdės, pastogė nuo saulės bei daugybė kitų daiktų.

Parodos atidarymo metu fotomenininkas kelis kartus ją pavadino vaistu nuo depresijos ir sakė, kad pasakoti apie ją – tas pats, kas neregiui kalbėti apie spalvas. Labai sunku perteikti tai, ką jauti matydamas begalinę vaizduotę, laisvę, geranoriškumą, tūkstančius tolerantiškai nusiteikusių, atsipalaidavusių žmonių ir apie 3,000 įvairiausių projektų tarp smėlio dulkių.

Algis Vaškevičius – Lietuvos žurnalistas, ilgametis „Draugo“ bendradarbis.



Paruošė Nijolė Nausėdienė • El. paštas: nausediene@aol.com

MŪSŲ STALUI

Sveikatos ieškokime atbundančioje gamtoje

Saulės spinduliai pabudina augalus, kurių gydomoji galia pavasarį yra pati stipriausia – ji kaupiasi pumpuruose, žievėje bei šaknyse. Pasirinkime ankstyvųjų vaistinių augalų ir, pasinaudoję liaudies medicinos patarimais, sustiprinkime per ilgą žiemą nusilpusį organizmą.

Medžių ir krūmų žievė

Anksti pavasarį patariama rinkti medžių ir krūmų žievę, nes augaluose pradeda judėti sultys ir augalo žievė lengviausiai atsiskiria nuo kamieno. Žievę geriausia lupti nuo jaunų šoninių šakelių, neliečiant kamieno, tačiau žievės storis turėtų būti apie 1 in. Žievę galima lupti ne nuo žaliuojančių, o nuo anksti pavasarį nukirstų medžių ir krūmų. Anksti pavasarį galima ruošti ažuolo, alksnio (angl. alder), drebulės (angl. aspen), putino (lot. Viburnum, angl. snowball bush), liepos, kaštono, slyvos, uosio (angl. ash tree) žieves.

Ankstyvieji pumpurai

Kovo mėnesį, kol iš beržų dar nepradėjo bėgti sula, patariama rinkti beržų pumpurus. Nusipjaukite plonų beržo šakelių ir parsineškite į namus. Sausus beržo pumpurus stropiai nuvalykite, išdžiovinkite ir suberkite į popierines dėžutes ilgesniam laikymui. Šiuo metu patariama rinkti ir pušų, juodųjų serbentų, tuopos (angl. poplar), liepos pumpurus.



Gydomosios šaknys

Ankstyvos gydomosios šaknys renkamos nepradėjusių arba vos pradėjusių leisti ūglius augalų: vaistinės piliarozės (lot. Alcea), balinio ajero (lot. Acorus calamus), rūgštynių, krienių, paparčio, vaistinio smidro (lot. Asparagus officinalis) ir kt.

Kaštonų žievė

Kaštonų žievę patariama lupti nuo 3–5 metų amžiaus kaštonų šakelių. Kaštonų žievės nuoviras bei antpilas stabdo kraujavimą, gydo uždegimus, malšina skausmus bei atpalaiduoja traukulius, stiprina kraujagysles, skystina kraują bei pagerina kraujotaką.

Kaštonų žievės nuoviras: šaukštą susmulkintos kaštonų žievės užpilkite puodeliu karšto vandens, uždenkite ir verdančio vandens vonelė-

je pakaitinkite pusvalandį, palikite 10 minučių nusistovėti, nukoškite, pripilkite vandens iki pradinio tūrio.

- Sergantiesiems kojų venų uždegimu patariama šio nuoviro gerti po šaukštą per dieną. Vėliau, jei organizme nekils alerginė reakcija, gerkite šio antpilo po šaukštą 2–3 kartus per dieną po valgio. Gydykitės 3 mėnesius.

- Kaštonų žievės nuoviru patariama gydyti gastritą, kai padidėjęs skrandžio sulčių rūgštingumas.

- Nuoviro patariama gerti esant gausioms mėnesinėms.

- Sergantiesiems hemarajumi gydytis šiuo nuoviru patariama 1–4 savaites.

- Sergant sloga ir gerklės uždegimais, patariama kaštonų žievės nuoviru plauti nosį, skalauti gerklę.

- Kaštonų žievės nuoviras gydo suskeldėjusių rankų, kojų odą, šiurkščią ir riebią veido odą.

- Sergantiesiems uždegiminėmis raumenų ligomis bei neuralgija patariama maudyti kaštono vandens voniose su kaštonų žievių antpilu.

Putinų žievė

Putinų žievėje yra daug žmogaus organizmui reikalingų organinių rūgščių, dervų, rauginių medžiagų, vitaminų C ir K. Putinų žievėje esantis glikozidas turi savybę sustabdyti kraujavimą, rauginės medžiagos pasižymi sutraukiančiomis savybėmis, organinės rūgšties padidina skrandžio sulčių rūgštingumą, o karčiosios medžiagos gerai veikia virškinimo organų sekreciją. Putinų žievė vartojama kaip raminamasis, karščiavimą mažinantis ir priešmikrobinis vaistas.

Putinų žievės nuoviras: šaukštą susmulkintos putinų žievės užpilkite puodeliu verdančio vandens, pusvalandį pakaitinkite verdančio vandens vonelėje, paskui nukoškite.

- Sergantiesiems peršalimo ligomis, po sunkių ligų ir moterims, kuriuos gausiai kraujuoja mėnesinių metu, patariama gerti šio nuoviro po 1–2 šaukštus 3 kartus per dieną po valgio.

- Putinų žievės nuoviru skalaujama burna, esant burnos gleivinės uždegimui.

Putinų žievės antpilas: 2 šaukštus susmulkintos putinų žievės užpilkite puodeliu verdančio vandens, uždenkite ir leiskite nusistovėti 15–20 minučių. Paskui nukoškite.

- Sergantiesiems nervų sistemos ligomis ir esant raumenų traukuliams patariama gerti šio antpilo po pusę puodelio 2 kartus per dieną.

- Šiuo antpilu patariama plauti gausiai prakaituojančias kojas.

Energija iš žemės gelmių

Medžių sula – tai pavasarinė Dievo dovana, energijos eliksyras, puikus, natūralus produktas. Tai savotiškas maistinių medžiagų, susikauptusių medžių šaknyse, tirpalas. Pavasarį šis tirpalas ima judėti ir yra perduodamas po žiemos atsigau-

da bėgti, kai vidutinė paros temperatūra pakyla iki 41–45 F. Tuomet medžio syvai tinkami gerti. Tokia sula bėga 1–3 savaites. Tamsūs klevų kamienai greičiau įkaista nuo pirmųjų saulės spindulių, todėl klevų sula pradeda tekėti maždaug savaitę anksčiau nei beržų. Sulą tekinti galima beveik iš visų medžių, tačiau maistui naudojama tik beržų ir klevų sula, nes kitų medžių syvai yra kartoko skonio. Klevų sula yra saldesnė – ji turi apie 4 proc. cukraus, o beržų – tik apie 1 proc.

Nuo giros iki šampano...

Lietuvoje sulos rinkimas žinomas nuo seno. Sulą gerdami, žmonės atsigaudavo po ilgos žiemos, jausdavo artėjantį pavasarį, bundančią gamtą. Mūsų protėviams sula būdavo svarbi atgaivos priemonė iki atsirandant kitiems jėgų atgavimo, maisto šaltiniams. Ne veltui iš senų laikų atkeliavo patarlės: yra sulos – nėra duonos; yra duonos – nėra sulos. Iš tiesų, kai imdavo bėgti beržų sula (Lietuvoje daug auga beržų), žmogus jau pabaigdavo žiemos atsargas ir pristigęs duonos pradėdavo vartoti pavasario gamtos maistą. Sulą gerdavo šviežią ir prisiraudavo vasarai. Mūsų bočiai, žinodami apie gėrimo teikiamą naudą, jį vartojo ne tik troškuliui numalšinti, bet ir sriubas virti, burokams raugti. Senovėje kunigaikščiai ir dvarininkai per puotas stebindavo užjūrio svečius šampanu, baudžiauninkų vyndariu pagamintu iš beržų sulos.

Iki praeito amžiaus pradžios kaimė nemažai būdavo pritekinama ir beržų, ir klevų sulos. Dėl saldumo geresnė būdavo laikoma klevų sula. Tačiau klevų valstiečių aplinkoje buvo mažiau negu beržų, todėl daugiausia gerta beržų sula. Kadangi gėrimas greitai genda, jis būdavo rauginamas vasarai.

Ne tik gėrimas, bet ir vaistas

Beržų ir klevų suloje yra labai daug žmogaus organizmui naudingų medžiagų. Be to, ji atsiranda tokiu metu, kai organizmui po ilgos žiemos labai trūksta vitaminų ir mineralinių medžiagų, todėl yra ypač naudinga. Suloje gausu angliavandenių, vitaminų, mineralinių medžiagų ir mikroelementų (kalio, kalcio, geležies druskų, azoto, bario, fosforo, magnio, vario, natrio, nikelio). Tokiuose medžio syvuose yra įvairių rūgščių, eterinių aliejų, saponinų, fitoncidų.

Sula – ne šiaip paprastas gėrimas. Tai vaistas, padedantis iš organizmo pašalinti akmenis, toksinus, šlakus, druskas ir kitas kenksmingas medžiagas. Sula gydo inkstų akmenligę, gerina sergančiųjų reumatų, tuberkulioze savijautą. Sula reguliuoja medžiagų apykaitą organizme, jį stiprina. Tvirtinama, kad sula padeda atsinaujinti raumenų ir kaulų audiniams, todėl ji nuo seno naudojama plaukų ir odos priežiūrai. Sulą patariama gerti nusilpusiems žmonėms, sergantiesiems angina, šun-

votėmis, negyjančiomis opomis. Sulos kompresai dedami ant žaizdų, kaip kosmetinė priemonė sula naudojama veido procedūroms.

Pastaba: šviežių beržų ir klevų sulą galima laikyti šaldytuve – stiklainyje, bet tik 1–2 dienas, nes vėliau ji netenka daug gydomųjų savybių.

Tvarkingai ir protingai tekinkime sulą

Neprotingas tekinimas gali pakenkti medžiui. Juk medis, iš kurio tekinama sula, neišvengiamai praranda daug maistinių medžiagų. Nuolat ir ištisai kankinami tie patys medžiai auga lėčiau, jų šakos būna trumpesnės, lapai smulkesni. Nereikėtų žaloti medžių parkuose, skveruose, pasirinkime juos augančius nuošalesnėse vietose.



Sulą galima leisti nutirpus sniegui iki išsprogstant pumpurams. Be to, žinotina, kad iš beržų, nedarant jiems žalos, sulą sėkmingai galima tekinti tik apie 10 metų. Norint teisingai nuleisti sulą medžio negalima įpjauti ar gręžti giliau nei 4–5 in. Tokio gylio ir 0,5 in pločio skylutę patogiau išgręžti rankiniu grąžtu arba peiliuku atsargiai įpjauti tokiame aukštyje, kad apačioje tilptų kibiras arba stiklainis. Patariama skylutę gręžti kuo arčiau žemės šiaurinėje pusėje kamieno. Po to po skylę į kamieną įkalamas medinis arba skardinis latakėlis, kuriuo sula galės tekėti į indą. Indą su sula reikėtų uždengti, kad į jį neprilytų ir neprikristų įvairių vabalėlių. Pavojingiausias yra skruzdėlės, nes jos labiausiai „veržiasi“ paplaukioti suloje.

Nustojus tekinti sulą, skylę būtina užkimšti mediniu kaiščiu ir apdėti moliu ar sodininkų tepalu. Tinkamai nesutvarkius skylės, sula po truputį vis lašės, prasidės rūgimo procesas, ir medis ims pūti. O gerai sutvarkius skylę, po kelerių metų nebeliks nei žymės, iš kur tekėjo sula.

Parengta pagal knygą „Receptai iš amžių glūdumos. Augalų galia“

LIETUVOS IR PASAULIO NAUJIENOS

Redaktorė Loreta Timukienė • El. paštas: loretatim@gmail.com

Pagerbti mokslo premijų laureatai



Mokslų akademijoje apdovanoti 2010 m. Lietuvos mokslo premijų laureatai. **Martyno Ambrazo (ELTA) nuotr.**

Vilnius (ELTA) – Kasmet premijuojami mokslo darbai atskleidžia vis stipresnį Lietuvos mokslo tradicijų ryšį su pasauliniais tyrimais, vis aukštesnius kokybės reikalavimus, keliamus sau ir kolegoms. Tai pabrėžta Lietuvos mokslų akademijoje įteikiant diplomus 2010 metų Lietuvos mokslo premijų laureatams.

Iškiliausius mokslininkus ir jų darbo vietas apdovanojo ministras pirmininkas Andrius Kubilius bei švietimo ir mokslo ministras Gintaras Steponavičius. Sveikindamas laureatus, ministras G. Steponavičius pabrėžė, kad iš Europos Sąjungos paramos fondų jau atseikėta dešimtys milijonų litų, ir ši finansinė parama mokslininkų ir tyrėjų profesiniam tobulėjimui, slėnių kūrimui, mokslo technologijų ir eksperimentinės bazės plėtrai didėja sulig kiekvienu mėnesiu.

Humanitarinių mokslų srityje 2010 m. Mokslo premijos įteiktos Vilniaus universiteto (VU) profesoriui, habilituotam daktarui, akademikui Marijui Arvydui Šliogerui, Lietuvos literatūros ir tautosakos instituto Tekstologijos skyriaus vyriausiajam mokslui darbuotojui habilituotam daktarui Vytautui Vanagai, VU vy-

resniajam mokslo darbuotojui daktarui Eugenijui Gaižauskui, Fizinių ir technologijos mokslų centro Fizikos instituto vyriausiajam mokslui darbuotojui daktarui Gediminui Trinkūnui, VU profesoriui, habilituotam daktarui Arūnui Ramanavičiui, docentei daktarei Almirai Ramanavičienei, Lietuvos sveikatos mokslų universiteto profesoriui, habilituotam daktarui Limui Kupčinskui, Lietuvos agrarinių ir miškų mokslų centro padalinio Žemdirbystės instituto mokslininkams daktarui Vytautui Ruzgii, daktarui Žilvinui Liutukui, daktarui Gvidonui Liutkevičiui, Kauno technologijos universiteto profesoriui, habilituotam daktarui, akademikui Ramučiiui Petriui Bansevičiui, Vilniaus Gedimino technikos universiteto profesoriui, habilituotam daktarui Genadijui Kulviečiui ir Vilniaus pedagoginio universiteto profesoriui, habilituotam daktarui Piotriui Vasiljevui.

Iš Lietuvos mokslo premijų konkursui pateiktų 26 darbų nuspręsta premijuoti 7 mokslo darbus humanitarinių ir socialinių, fizinių, biomedicinos bei technologijos mokslų srityse. Lietuvos mokslo premija yra 101,400 litų.

Ambasadorių Ž. Pavilionį siūloma skirti ir ambasadoriumi Meksikai

Vilnius (ELTA) – Lietuvos Respublikos nepaprastą ir įgaliotą ambasadorių Jungtinėse Amerikos Valstijose Žygimantą Pavilionį siūloma skirti ir ambasadoriumi Meksikos Jungtinėms Valstijoms. Tokį siūlymą prezidentė teikia Vyriausybė, siūlantį ambasadorių Meksikai skirti nuo kovo 14 dienas.

Ž. Pavilionis diplomatinę karjerą Užsienio reikalų ministerijoje (URM) pradėjo 1993 m. 1999–2002 m. jis buvo paskirtas patarėju į Lietuvos nuolatinę misiją prie Europos Sąjungos

(ES), vėliau dirbo ministru-patarėju. Nuo 2002 iki 2004 m. Ž. Pavilionis buvo URM Europos integracijos departamento direktorius, Lietuvos vyriausiojo derybininko su ES pavaduotojas. 2006 m. diplomatas paskirtas URM sekretoriumi. Šias pareigas ėjo iki 2009 m. Prieš paskiriamas į Washington, Ž. Pavilionis ėjo ambasadoriaus ypatingiems pavedimams pareigas URM Transatlantinio bendradarbiavimo ir politikos departamente, buvo atsakingas už Lietuvos pirminkavimą Demokratijų bendrijai.

Ir užsieniečiai galės būti profsąjungų nariais

Vilnius (ELTA) – Profesinių sąjungų nariais galės būti pensininkai, bedarbiai, studentai ir užsieniečiai. Vyriausybė pritarė tai numatančiam Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (SADM) siūlymui.

Jame numatyta, kad profesinės sąjungos steigėjais lygiomis teisėmis gali būti Lietuvos Respublikos piliečiai ir užsieniečiai, turintys darbinį veiksmumą. Pritarta, kad iki šiol galiojusi tvarka, pagal kurią profesinės

sąjungos steigėjais gali būti tik Lietuvos piliečiai ir užsieniečiai, nuolat gyvenantys Lietuvoje, neatitinka Europos Bendrijos Tarybos nurodymo dėl trečiųjų valstybių piliečių, kurie yra ilgalaikiai gyventojai, statuso reikalavimų.

Statistikos departamento duomenimis, 2009 m. pabaigoje Lietuvoje buvo 115,400 profesinių sąjungų narių, arba 13 procentų visų samdomų darbuotojų.

Lietuva dalyvaus ES teisme dėl V. Uspaskich neliečiamybės

Vilnius (ELTA) – Lietuvos Vyriausybė dalyvaus europarlamentaro Viktor Uspaskich bylos svarstyme Europos Sąjungos (ES) Bendrajame teisme dėl jo neliečiamybės panaikinimo. Palaikydama Europos Parlamentą (EP), kuris Lietuvos institucijų prašymu panaikino V. Uspaskich neliečiamybę, šiame procese Lietuva pateiks išsamią informaciją apie Lietuvoje vykstantį baudžiamąjį procesą ir Lietuvos Konstitucijos aiškinimą, nevertinant europarlamentarui pareiktų įtarimų pagrįstumo.

„V. Uspaskich manymu, jis yra Lietuvoje persekiojamas politiškai, ir gana laisvai interpretuodamas teigia ne visai teisingus argumentus apie Lietuvos konstitucinę santvarką“, – sakė teisingumo ministras Remigijus Šimašius.

Politikas V. Uspaskich į ES Bendrąjį teismą kreipėsi prašydamas peržiūrėti EP sprendimą panaikinti jo neliečiamybę. Anot V. Uspaskich, priimdamas šį sprendimą EP rėmėsi klaidingu teisiniu pagrindu, nes esą buvo akivaizdžiai klaidingai aiškina-

ma Lietuvos Konstitucija. Taip pat Darbo partijos vadovas nurodė, kad priimant sprendimą turėjo būti atsižvelgta į tai, jog Lietuvoje jo atžvilgiu yra vykdomas politinis persekiojimas.

Gavęs tokį kreipimąsi, ES Bendrasis teismas vis dėlto nesustabdė EP sprendimo galiojimo dėl V. Uspaskich neliečiamybės panaikinimo, dėl to šiame teisme vyksiantis procesas neturi tiesioginės įtakos Lietuvoje vykdomiems teisiniams veiksams.

Šiuo metu vadinamąją Darbo partijos bylą, kurioje V. Uspaskich yra vienas iš kaltinamųjų, nagrinėja Vilniaus apygardos teismas. EP sprendimą panaikinti V. Uspaskich neliečiamybę priėmė pernai rugsėjį, remdamasis Lietuvos Respublikos generalinės prokuratūros prašymu. Baudžiamojon atsakomybėn patraukti V. Uspaskich, kaip tuometį Seimo narį, už įtariamai neskaidriai vykdytą finansų apskaitą Lietuvos parlamentas davė sutikimą dar 2008 metais.

Baltarusija atsisakė priimti ESBO atstovus

Minskas (BNS) – Minskas mano, kad netikslingas Europos saugumo ir bendradarbiavimo organizacijos Parlamentinės asamblėjos (ESBO PA) darbo grupės apsilankymas Baltarusijoje, pareiškė Nacionalinio susirinkimo atstovų rūmų pirmininko pavaduotojas Viktor Guminski.

„Iš karto po prezidento rinkimų ESBO PA darbo grupės vadovė Uta Capf pateikė įvykių Baltarusijoje įvertinimą, todėl nėra prasmės atvažiuoti čia ir ką nors tirti“, – pridūrė jis.

V. Guminski taip pat pažymėjo nematęs reikalo surengti Minske su ESBO PA darbo grupe seminarą ži-

niasklaidos priemonių laisvės klausimais. Parlamento žemųjų rūmų pirmininko pavaduotojas nurodė, kad šio renginio data nukelta nenustatytam laikui. „Kai dešimt mūsų žurnalistų įtraukti į sąrašus tų, kuriems neleidžiama įvažiuoti į Europos Sąjungą, apie kokią žiniasklaidos priemonių laisvę galima kalbėti“, – sakė jis.

Sausio pabaigoje ES užsienio reikalų ministrų taryba priėmė sprendimą uždrausti įvažiuoti į Bendrijos teritoriją 158 Baltarusijos pareigūnams, tarp jų – ir prezidentui Aleksandr Lukšašenka, kurio perrinkimo gruodžio mėnesį Europa nepripažino.

Per šaudymą Frankfurto oro uoste žuvo du žmonės

Frankfurtas (BNS) – Du žmonės žuvo, dar du rimtai sužeisti per šaudymą autobuse, kuris prie Frankfurto oro uosto vežė JAV kariškius.

Pasak BBC, į keleivius autobuse ėmė šaudyti 21-erių metų vaikinai iš

Kosovo. Pranešama, kad žuvo vairuotojas ir vienas karys. Šaudęs jaunuolis sulaikytas. Policija sakė dar nežinanti, ar galima šį įvykį laikyti teroro išpuoliu.

Libijos vadovas grasina tūkstančių žmonių žūtimi

Tripolis (BNS) – Libijos vadovas Muammar Gaddafi pagrasino tūkstančių žmonių žūtimi, jei užsienis imsis karinių veiksmų prieš jo šalį.



M. Gaddafi ištikimos pajėgos juda rytų link. **EPA nuotr.**

M. Gaddafi vagyste pavadino savo turto išaldymą užsienyje. Jis tai pat atkreipė dėmesį į tai, kad Libijos naftos gavyba dėl užsienio naftos bendrovių pasitraukimo pasiekė „žemiausią“ lygį.

Tuo tarpu Italijos vidaus reikalų ministras Roberto Maroni perspėjo, jog dalis iš maždaug 1,5 mln. žmonių, mėginančių palikti Libiją, gali patraukti į Italiją. „Libijoje yra apie 1,5 mln. neteisėtų migrantų: šiomis dienomis jie traukia į vakaraus (Tunisa) ir rytus (Egiptą), tačiau galvoju, kad ateityje jie taip pat gali pasukti į šiaurę, Italijos link“, – sakė ministras.

R. Maroni pridūrė, kad prie Libijos sienų policija visiškai nebetikrina pabėgėlių. Jau daugiau nei 100,000 žmonių išvyko iš Libijos, gelbėdamiesi nuo šalies vadovui ištikimų pajėgų mėginimų numalšinti sukilimą. Kaip rodo Jungtinių Tautų (JT) statistika, per šiuos neramumus žuvo mažiausiai tūkstantis žmonių.

VERSLO NAUJIENOS

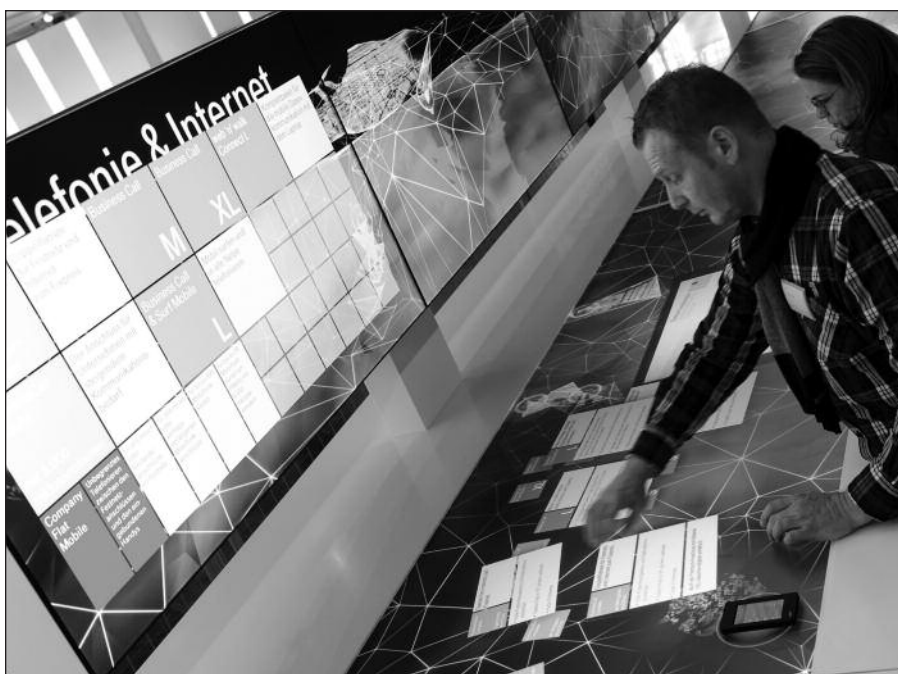
LIETUVA

Lietuva sulaukė užtarimo Briuselyje dėl dujų tiekimo sistemos pertvarkymo. Tai galima laikyti savotišku Lietuvos politiniu laimėjimu. Europos Komisija užtikrino, kad iki 2015 m. Europoje bus bendra energetikos rinka ir vienodos sąlygos visiems jos dalyviams, įskaitant Rusiją. Po Europos Sąjungos (ES) Vadovų tarybos už energetiką atsakingų šalių narių ministrų posėdžio Briuselyje patvirtinta, kad Europa nubrėžė, jog Rusija neturės išskirtinių sąlygų prekiauti dujomis šioje rinkoje.

Lietuvoje mažiausiai ketvirtis būsto paskolų, paimtų pučiantis nekilnojamojo turto burbului, dabar yra didesnės nei už skolintus pinigus pirktas ir nuvertėjęs būstas. Jeigu 2006–2008 m. paskolas paėmė žmonės būtų priversti būstą parduoti, gautų pinigų kreditui padengti neužtektų: jie ne tik netektų namų, bet ir liktų skolingi dešimtis tūkstančių litų bankams.

Pernai Lietuvoje sumažėjo beveik visų augalų derlius. 2010 m., palyginti su 2009 m., grūdų derlius sumažėjo 27 proc., lauko daržovių – 41 proc., bulvių – 28 proc. Rapsų derlius liko toks pat, kaip ir 2009 m., cukrinių runkelių padidėjo 6 proc., vasarinių javų sumažėjo 13 proc., ankštinių augalų – 21 proc. Ūkininkų ir šeimos ūkiuose išauginti grūdai sudarė 77 proc. viso grūdų kiekio (2009 m. – 78 proc.), cukriniai runkeliai – 75 proc. (77 proc.), rapsai – 71 proc. (68 proc.), bulvės – 98 (99 proc.), lauko daržovės – 97 proc. (tiek pat) viso atitinkamų augalų derliaus.

Korėjiečiai Kaune atidaro gamyklą, kurioje surinktais šviesos diodų (LED) šviestuvais ketina užkariauti Europos rinką. Per 5 metus investuotojai iš Pietų Korėjos Kaune žada investuoti iki 30 mln. eurų ir sukurti 100 darbo vietų. Gamyklai išnuomos patalpos buvusio „Dirbtinio pluošto“ teritorijoje. Pirmas gatvės apšvietimo šviestuvai turėtų būti surinktas dar šį balandį, vėliau planuojama surinkti iki 30,000 lauko ir vidaus apšvietimo šviestuvų per metus.



Hanoveris (ELTA) – Hanoveryje kovo 1–5 d. vyksta „CeBit“, viena didžiausių tarptautinių informacinių technologijų parodų pasaulyje. Daugiau kaip 4,200 bendrovių iš 70 šalių pristatys savo naujausius gaminius, projektus, naujoves.

ELTA nuotr.

Vilniuje rytoj prasidėsianti tradicinė Kaziuko mugė šiemet pasižymės rekordais – pagal dalyvių skaičių ir užimamą plotą miesto centre ji bus pati didžiausia, palyginti su iki šiol rengtomis. Tikimasi ir gausaus lankytojų skaičiaus. Praėjusiais metais Kaziuko mugėje dalyvavo apie 1,300 įvairių sričių amatininkų. Šiais metais jų bus apie 1,500. Kovo 4–6 d. rengiama mugė užims 7,700 kvadratinį metrų plotą. Norintiems mugę apžiūrėti nuo pat pradžios iki galo iš viso teks nupėdinti 4,2 kilometro.

Linų tekstilės gamintoja Panevėžio „Linus“ šiemet planuoja kelis milijonus litų investuoti į naują šildymo sistemą. Įmonė negavo ES paramos šiam projektui, todėl ji atliks iš savų ir skolintų lėšų. Daugiau nei 90 proc. gaminių įmonė eksportuoja į Skandinavijos šalis, Prancūziją, Belgiją, atsigavo eksportas į Japoniją. Šiais metais bendrovės apyvarta didės dėl kylančių žaliavos kainų, be to, apyvartą augins ir atsigaunančios rinkos.

Lietuva pagal nedarbo lygį išlieka trečia ES. Didesnis nei Lietuvoje, kur gruodį buvo 17,4 proc. nedarbas, jis išliko tik Ispanijoje ir kaimyninėje Latvijoje, rodo naujausi ES statistikos tarnybos „Eurostat“ duomenys. Vyrų nedarbo lygis Lietuvoje gruodį buvo antras aukščiausias ES ir siekė 19,8 proc., pagal jaunimo iki 25-erių metų nedarbą šalis buvo trečia (34,4 proc.). Trečioji vieta Lietuvai teko ir pagal bendro nedarbo lygio augimą per metus. Visoje ES sausį darbo neturėjo 23 mln. žmonių, o nedarbas buvo 9,5 proc. Mažiausias nedarbas išliko Olandijoje ir Austrijoje.

Tarptautinio Vilniaus oro uosto dviejų riedėjimo takų ir perono dangos pertvarkai skirta 27,2 mln. litų ES ir valstybės paramos. Darbus planuojama pradėti šių metų pavasarį, o baigti – lapkritį. Vilniaus oro uostas dabar turi 5 lėktuvų riedėjimo takus, kurie veda į kilimo-tūpimo taką. Bus pertvarkomi vienas ilgis ir trumpasis takas.

PASAULIS

Augančios naftos, benzino ir maisto produktų kainos kelia pavojų JAV ekonomikai, tai pareiškė JAV federalinio atsargų banko vadovas Ben Bernanke. JAV ekonomika, pasak B. Bernanke, šiais metais augs toliau, tačiau šis augimas nebus pakankamai greitas, kad labai sumažėtų nedarbo lygis, kuris šiuo metu Jungtinėse Valstijose siekia apie 9 proc. B. Bernanke pastebėjimu, JAV ekonomikai vis dar reikalinga programa, pagal kurią JAV centrinis bankas planuoja išleisti pirmąjį 2011 m. pusmetį 600 mlrd. dolerių valstybinėms obligacijoms supirkti.

Besivystančių šalių vaidmuo pasaulio ekonomikoje augs, todėl JAV ekonomika jau po dešimtmečio nusiris į antrą, o po keturių dešimtmečių – į trečią vietą pasaulyje, numato trečias pagal dydį JAV bankas „Citigroup“. „Kinija pralenkti JAV pagal ekonomikos dydį turėtų dar iki 2020 m., o iki 2050 m. Jungtinės Valstijos pralenks Indiją“, – sako Willem Buter, „Citigroup“ ekonomistas. „Citigroup“ tokius skaičiavimus grindžia prielaida, kad viso pasaulio ekonomika kasmet iki 2030 m. augs vidutiniškai po 4,6 proc., o nuo 2030 iki 2050 m. – po 3,8 proc. Tai reiškia, kad pasaulio ekonomikos vertė nuo 72 trln. JAV dol. 2010 m. ūgtelės iki 380 trln. JAV dol. 2050 m.

Pagrindinė Jungtinių Valstijų ekonomikos problema – didėjantis šalies biudžeto deficitas. Prie tokios išvados priėjo Nacionalinė verslo ekonomikos asociacija (NABE), apklaususi 47 ekonomistus, įeinančius į šią organizaciją. Antrojeje vertinimo vietoje atsidūrė atskirų valstijų ir regioninių valdžių biudžeto deficitai. Taigi didžiulės valdžios išlaidos, viršijančios pajamas, ekonomistų spėjimais, kelia didesnę pavojų nei augantis nedarbas šalyje arba infliacijos rizika dėl itin pigių paskolų.

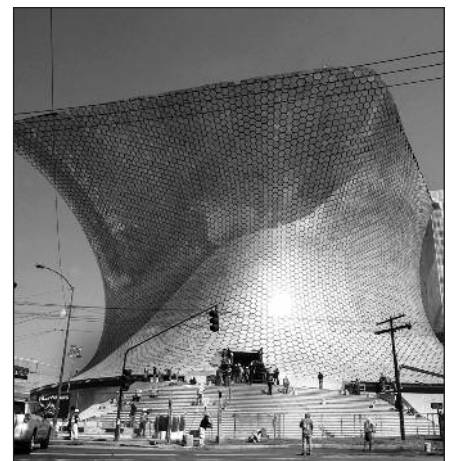
Oficialūs duomenys parodė, kad Jungtinės Valstijos yra skolingos Kinijai daugiau, nei buvo manyta anksčiau. JAV izdo departamento patikslintais duomenimis, praėjusių metų gruodį JAV skola Kinijai siekė 1,16 trln. JAV dolerių. Tai 268 mlrd. JAV dol. daugiau, nei buvo skelbta prieš dvi savaites. Kinija išlieka didžiausia JAV užsienio kreditore.

„Ford Motor“ bendrovė pranešė atšaukianti apie 144,000 populiariųjų visureigių „F-150“ Jungtinėse Valstijose ir Kanadoje dėl oro pagalvių trūkumų. Atšaukiami automobiliai buvo pagaminti 2004 m. lapkričio–2005 m. birželio mėn. Norfolk mieste (Virginia valstijoje). Šiems automobiliams nustatytas trūkumas vairo valdymo sistemoje, dėl kurio įvykus trumpajam jungimui sistemoje netikėtai išsiskleidžia oro pagalvės. Per pirmuosius šių metų du mėnesius „Ford“ atšaukė daugiau nei milijoną automobilių. Per visus 2010 m. buvo atšaukta beveik 600,000 „Ford“ automobilių.



Tokijas (ELTA) – Japonijos sostinėje Tokijuje iškilo aukščiausias pasaulyje televizijos bokštas. „Tokyo Sky Tree“, kai darbininkai iškėlė dalį antenos, pasiekė 601 metro aukštį. Dabar šis televizijos bokštas yra metru aukštesnis už „Canton Tower“, stovintį Kinijoje. „Tokyo Sky Tree“ dar išaugs iki 634 metrų. Jo statybos darbus planuojama baigti metų pabaigoje. Šio projekto vertė – 790 mln. eurų. Aukščiausias pasaulio pastatas stovi Dubajuje. Dangoraižis „Burj Khalifa“ aukštis siekia 828 metrus. **ELTA nuotr.**

Maisto produktų kainos Didžiojoje Britanijoje auga sparčiau nei daugelyje išsivysčiusių šalių ir labiau, nei būtų galima pagrįsti jų augimą. Britanijos vyriausybė jau grąsina maisto produktų pardavėjams apribojimais. Šveicarijos banko UBS specialistai skelbia, kad maisto produktų kainos Britanijoje per metus padidėjo 4,9 proc. Palyginimui: Vokietijoje prieaugis siekia 3,6 proc., euro zonoje – vidutiniškai 1,8 proc., Jungtinėse Valstijose – 1,5 proc.



Mexico (ELTA) – Turtingiausias pasaulio žmogus meksikietis Carlos Slim sau ir Meksikos sostinei Mexico padovanojo naują muziejų su daugiau kaip 60,000 meno kūrinių. Muziejus pavadintas mirusios jo žmonos Soumaya vardu. Pastato priekinė dalis padengta 17,000 metalinių plokštelių. 71 metų milijardierius daugumą užsienio menininkų kūrinių pirkė „Christie's“ ir „Sotheby's“ aukcionuose. Sumajos muziejuje skulptūros ir paveikslai bus išdėstyti šešiuose aukštuose. Pastate taip pat yra 350 vietų auditorija, biblioteka, kavinė ir kelios parduotuvės.

Nematomas frontas

Lietuvos pasipriešinimo istorija trijų amerikiečių ir švedo filme

KARILĖ VAITKUTĖ

Gal teko skaityti Juozo Lukšos-Daumanto prisiminimų knygą „Partizanai už geležinės uždangos“? Jei 1950 metais gyvenote Čikagoje, greičiausiai teko jau tuomet. Tuo metu ir autorius dar buvo gyvas, tik kažin ar numanantis, kad po metų jis bus išduotas ir žus Pabartupio kaime, netoli Garliavos. Matyt, taip likimo buvo „suklostyta“: suspėjo šis, vėliau legenda tapęs didvyris surašyti savo prisiminimus apie partizanus, kovojusius tokią neįlygią, bet ne bergždžią kovą prieš sovietinius okupantus po Antrojo pasaulinio karo.

Lietuvos partizanai kino ekrane

Žinoma, ir dabar dar atsiras lietuvių, kurie nėra girdėję Juozo Lukšos-Daumanto vardo. Kita vertus, džiugu, kad „Partizanai“, buvo ne tik išleisti Čikagoje (antrasis leidimas – 1963 m., o trečiasis – 1984 m.), bet ir vėl nepriklausoma tapusioje Lietuvoje (1990 m. ir 2005 m.). Dabar skaityti jau gali visi, kas tik domisi tragišku pokario rezistencijos laikotarpiu. Kad tik domėtusi. Jei nenori skaityti, tai bent filmą gali pažiūrėti. 2003 metais režisierius Jonas Vaitkus Lietuvoje sukūrė pilnametražį vaidybinį filmą „Vieni vieni“, kuris remiasi Juozo Lukšos memuarų knyga. Buvo ir kitų, tiesa labai mažai, per pastarąjį dešimtmetį sukurtų filmų partizaninių kovų ir pokario temomis: 1997 m. – Gyčio Lukšo režisuotas vaidybinis filmas „Mėnulio Lietuva“, 2005 m. – Algimanto Puipos „Dievų miškas“ (tiesa, pastarasis apie koncentracijos stovyklą, tačiau vis tiek apie pokarį), 2008 m. – Vytauto V. Landsbergio – „Kai aš buvau partizanas“.

Dokumentinių filmų apie Lietuvos partizanus, galima sakyti, nėra. Štai 2010 m. Algimanto Maceinos sukurta filmas „Paskutinis“ apie paskutinį 1965 m. žuvusį partizaną Antaną Kraujalį ir 2007 m. Agnės Marcinkevičiūtės sukurta filmas „Nesulažyti priesaikos“ apie partizaną Juozą Armonaitį-Triupą – tai gal ir viskas, kas buvo sukurta apie žmones, kurie aukoję gyvybę už mus (kad ir kaip keista tai skambėtų).

Iš tikrųjų skamba gal patetiška, banaliai ir jau gerokai nuvalkiotai šie žodžiai: aukoję gyvybę, guldė galvas... dėl laisvės, dėl idėjos, dėl tėvynės... Kiek kartų girdėjome šiuos žodžius įvairiuose minėjimuose, susirinkimuose? Kasmet iš įvairių tribūnų, iš įvairių kalbėtojų lūpų... Nusivaldo tie žodžiai, ką padarysi. Praranda savo įtaigumą, svorį, spalvą. Kaip pažiūrėti į savo pačių istoriją naujomis akimis, kaip jaunam žmogui ne iš minėjimo tribūnos „skiepyti“ patriotizmą? Kur tas „partizanų kraujo bankas“, iš kurio ne vienam mūsų būtų pravartu „persipilti kraują“ ar bet kokį lašą gauti?

Tie, kuriems rūpi

Tiesa, yra tarp mūsų ir tokių, kuriems rūpi. Štai Amerikos lietuvių Laima Vincė (Sruoginytė) – ėmė ir išvertė Lukšos „Partizanus“ į anglų kalbą. O švedas Jonas Ohman ėmė ir išvertė Lukšos memuarus į švedų

kalbą. Ir dar ne pabaiga – vokiečių Mark Roduner šią knygą išvertė į vokiečių kalbą. (Šiuo metu knygą į gruzinių kalbą galvoja išversti ir gruziniai.) Ir tai per trumpą laiką – per pastaruosius kelerius metus! Kažin, ar Juozas Lukša-Daumantas būtų pagalvojęs apie tai, savo memuarus Paryžiuje rašydamas. Po truputį, po kruopelę pasauliui yra „maitinama“ skaudi Lietuvos istorija. Laimos Vincės brolis Vincas Sruoginis su tuo pačiu švedu Jonu Ohman šiuo metu dar ir pilnametražį dokumentinį filmą pagal Lukšos memuarus kuria.

Kodėl jiems rūpi? Kodėl tai daro? Vienas iš filmo režisierių V. Sruoginis teigia, kad viskas susiklostė beveik atsitiktinai. Jo sesuo, vertėja Laima susipažino su J. Ohman rašytojų konferencijoje Nidoje. Abu jie vertė Lukšos memuarus į anglų ir švedų kalbas, o vėliau paaiškėjo, kad Jonas jau buvo filmavęs daug interviu su įvairiais, dar gyvais žmonėmis, kurie minimi Lukšos knygoje.



Filmo „Nematomas frontas“ kūrėjai, filmuotojų grupė.

Tačiau ar tikrai atsitiktinai? Nemanau. Ar būtų V. Sruoginis domėjęs Lietuvos istorija, jos laisvės kovomis, jos didvyriais, jei nebūtų augęs lietuvių patriotų šeimoje? Vinco ir Laimos senelis – pirmasis Nepriklausomos Lietuvos ambasadorius Jungtinėms Tautoms Anicetas Simutis, paskirtas į šias pareigas 1991 m. Nuo 1931 m. jis dirbo Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje, 1936 m. perkeltas dirbti į New York miestą Lietuvos generalinio konsulato sekretoriumi. 1939 m. paskirtas konsuliniu atašė, 1940 m. sovietams uždarius Lietuvos diplomatinę atstovybę, Simutis nepakluso reikalavimams ir Lietuvos generalinis konsulas New York tęsė veiklą. 1951 m. jis buvo paskirtas vicekonsulu, vėliau – generaliniu konsulu, o 1967 m. pats JAV valstybės departamentas pripažino Simutį Lietuvos generaliniu konsulu New York. Šias pareigas jis ėjo iki pat Lietuvai atgaunant nepriklausomybę. Iškilį asmenybę, visą savo gyvenimą nepraradusi vilties, kad Lietuva išsilaisvins iš priespaudos.

„Dviguba tapatybė“ – ne kliuvinys

Kaip pats V. Sruoginis teigia, nors jis ir negyveno su seneliu tame

pačiame name, senelio idealizmas ir atsidavimas Lietuvai suvaidino didžiulį vaidmenį formuojant anūko tapatybę. Vincas būtų norėjęs matyti senelį dažniau, bet gyveno tolokai nuo jo. Tačiau prisimena Anicetą Simutį kaip charizmatišką žmogų, turėjusį humoro jausmą, mokėjusį pasakoti istorijas. Tai buvo žmogus, kuriuo Vincas visada žavėjosi ir kuris uždegė jo širdyje meilę Lietuvai, jos patriotams. Žinoma, be senelio buvo ir visos kitos tradicinės lietuviškos auklėjimo išeišvijos: šeštadieniai – lietuviška mokykla, sekmadieniai – lietuviška bažnyčia. Per šventes susirinkdavo lietuviai. Visa, kas buvo lietuviška, Vinco gyvenime buvo padėta į pirmą vietą, o visa, kas amerikietiška, – į antrą. Ir dabar Vincui jo „dviguba tapatybė“ nė kiek nekliudo. Atvirkščiai, jis jaučiasi turįs kažką „ekstra“, kažką daugiau, nei paprastas tipišką amerikietis. Nors niujorkietis laiko save amerikiečiu, tačiau jo vardas – etnis, ir jis nė ne-

se šalyse ne rusai gyvena, o lietuviai, latviai ir estai. Kliūdavo tokiais atvejais Vincui už mokytojų žinių „patikslinimą“. Tuo labiau, kad mokykloje jis buvo vienintelis lietuvis. Taigi dėmesys Lietuvai buvo visada. Atsiradus progai, buvo pradėtas ir filmo kūrimo projektas. Vincas teigia, kad filmas – tai ne koks užsakymas. Lietuvos nepriklausomybės idėja visuomet buvo artima jo širdžiai. Tai, kad pirmasis jo pilnametražis filmas yra apie Lietuvą, yra labai logiška ir natūralu. Juk vis dėlto, nepaisant to, kad Vincas – amerikietis, Lietuva yra didelė dalis jo tapatybės.

Ar ne keista, kad filmą apie Lietuvos istoriją kuria amerikietis ir švedas? Žinoma, nekeista. O kodėl turėtų kurti vien Lietuvoje gyvenantys lietuviai? Aišku, būtų labai malonu, jei Lietuva Lietuvos istorie tematika sugebėtų sukurti ne du dokumentinius filmus per dešimt metų, o bent jau dvidešimt, bet, ką padarysi. Esame, kas esame. Todėl ir esame, kur esame.

Tad filmą apie ginkluotą pasipriešinimą Sovietų Sąjungai Lietuvoje nuo 1944 iki 1953 m., kurio pavadinimas, beje, yra „Nematomas frontas“, kuria lietuvių kilmės amerikietis Vincas Sruoginis, Lietuvoje gyvenantis švedas Jonas Ohman, amerikietis filmo pastatymo organizatorius Mark Johnston ir amerikietis operatorius Mark Ryan. Vinco nuomone, švedas Jonas yra didesnis lietuvis už daugelį lietuvių. Jis ir Lietuvos istorija domisi daug giliau, nei daug kas iš mūsų. Nuo 1993-ųjų gyvendamas tarp Švedijos ir Lietuvos (beveik tiesiogine prasme), puikiai įvaldė ir lietuvių kalbą. Tai kuo jis ne lietuvis? Vinco juokauja – Jonas gresnis lietuvis negu patys lietuviai.

Kokį filmą ir kada pamatysime ekranuose?

Šiuo metu vyksta montavimo darbai. Po to seks taip vadinama poprodukcinė fazė – spalvos, garšas... Nuo 2008 metų gegužės mėnesio reguliariai filmuodami Lietuvoje, jauni kūrėjai jau nufilmavo visus pokalbius. Daugiau nei 50 žmonių buvo pakalbinti – daugiausiai partizanai, bet taip pat ir Juozo Lukšos brolis Antanas Lukša, Lukšos našlė Nijolė Bražėnaitė. 2009 metais buvo filmuojamas pokalbis su Valdu Adamkumi – tuo metu jis dar buvo prezidentas. Tam, kad filmas įtikinamiau atrodytų Vakarų šalių žiūrovui, filmavimo grupė kalbėjosi ir su buvusiais CŽV darbuotojais, buvusiais JAV Specialiųjų pajėgų nariais, kurie išsakė JAV požiūrį į rezistenciją. Taip pat kalbėjosi su NKVD karininku, tarnavusiu pokario metais Lietuvoje, kad sužinotų, kokia buvo rusų nuomonė apie karą, ir tuo pačiu pajavrintų filmą. Ar matysime vien sausus pokalbius „kalbančias galvas“? Ne, bus ir vaidybinis elementas, kurie iliustruos kai kuriuos Lukšos memuarų puslapius. Visa ši medžiaga, beje, buvo nufilmuota ne šiuolaikine filmavimo technika, o lygiai tokiais pačiomis kameromis ir ant tokios pat 16 mm juostos, kuri buvo naudojama anais pokario laikais. Kad būtų išlaikytas autentiškumas. Beje, ir NKVD savo apmokymų programas ant tokios pačios juostelės filmavo.

Nukelta į 15 psl.



Mykolas Biržiška.



Jonas Vailokaitis.

Kelias į Vasario 16-ąją

Atkelta iš 5 psl.

Teisininkas, Lietuvos politinis veikėjas. Tuo metu, kai Stanislovas uoliai gynė Lietuvos reikalus, o dėl lenkų užimto Vilniaus tarp Lietuvos ir Lenkijos tvyrojo karo stovis, Stanislovo jaunesnysis brolis Gabrielius tapo pirmuoju Lenkijos prezidentu. Įdomu būtų buvę pasiklausti brolių pasikalbėjimų, vykusių jiems susėdus prie šeimos stalo.

Signataras S. Narutavičius buvo vedęs bajoraitę Bilevičiūtę. (Kitas šaunus patriotas iš Lietuvos bajorų Bilevičių giminės buvo Juozas Pil-sudskis – nors Lenkijos patriotas, ne Lietuvos.) Senatvės ir silpnos sveikatos varginamas, nusivylęs Lietuvos politikos intrigomis ir nesklaidumais, Narutavičius nusišovė 1932 m. Kaune.

Kitas signataras iš Žemaitijos bajorų giminės buvo Mykolas Biržiška. Besimokant Šiaulių gimnazijoje, du kartus buvo pašalintas už stačiatikių pamaldų trukdymą. 1901 m., būdamas 19 metų amžiaus, Maskvos universiteto studentas, vienerius metus buvo kalintas Maskvoje už lietuviybės veiklą, nukreiptą prieš carą. Vėliau, gyvendamas Želigovskio užgrobtame Vilniuje, už lietuviybės veiklą buvo lenkų suimtas, kalintas ir numatytas sušaudyti. Tautų Sąjungai įsikišus, jo gyvybė buvo išgelbėta ir jis lenkų deportuotas į Lietuvą. Paskutinius savo gyvenimo metus praleido Los Angeles, kur mirė ir yra palaidotas.

Jonas Vailokaitis, suvalkietis iš Šakių apskrities, iš valstiečių šeimos. 1912 m. su broliu kunigu Juozu atidarė Brolių Vailokaičių banką Kaune, kurio pagrindinis tikslas buvo telkti kapitalą ir panaudoti jį kovai prieš rusų kolonizaciją, su-perkant nusigyvenusius bajorų dvarus, juos padalinant ir išsimokėjimui perleidžiant lietuviams.

Kai kas sako, kad tuo laiku gyvenę broliai, užaugę paprastų valstiečių šeimoje, Lietuvos istorijai yra ne mažiau svarbūs negu Radvilos, Sapiegos ar Tiškevičiai. Tie broliai

labai daug prisidėjo prie Lietuvos kultūros ir ekonomikos kūrimo XX a. pradžioje. Tai buvo broliai Vileišiai.

Jonas Vileišis, Vasario 16-tos akto signataras, teisininkas, pirmųjų Lietuvos vyriausybės narys, Vilniaus kultūrinio sąjūdžio dalyvis, laikraščių steigėjas ir leidėjas. Jono Vileišio duktė Alena Vileišytė-Devenienė po Antrojo pasaulinio karo gyveno Amerikoje, visą savo gyvenimą buvo aktyvi lietuvių veikloje.

Gydytojas Antanas Vileišis buvo lietuvių kultūros draugijų organizatorius, lietuviškų knygų medicinos ir sveikatos srityse autorius ir leidėjas. Po spaudos draudimo įsteigė pirmąją lietuvių mokyklą Vilniuje.

Vyresnysis brolis Petras Vileišis – kelių inžinierius ir tiltų statytojas caro Rusijoje. Gabus verslininkas. Neskaitant didikų Radvilų, Tiškevičių ir kitų, kurių šeimos susikrovė didelius turtus per šimtus metų, P. Vileišis tais laikais galbūt buvo turtingiausias lietuvis. Spaudos draudimo metu rengė ir savo lėšomis leido valstiečiams reikalingas mokslines knygas. Savo kapitalą panaudojo tautinei veiklai. 1901 m. atidarė geležies dirbinių gamyklą. 1904 m., tuoj panaikinus spaudos draudimą, įkūrė spaustuvię su moderniausia įranga. Įsteigė ir leido pirmąją lietuvišką dienraštį „Vilniaus žinios“. Pastatė Vileišių rūmus, kurie vis dar stovi Vilniuje, ant Neries kranto.

Tai tik keletas lietuvių, Vasario 16-tosios signatarų, Lietuvos tautinio atgimimo žadintojų, kultūros ir ekonomikos kūrėjų. Svarbiausias Lietuvos Tarybos nuopelnas – 1918 m. vasario 16 d. Nepriklausomybės paskelbimas.

Vasario 16-osios aktas nepriklausomybės nesukūrė. Kraštas vis dar buvo okupuotas vokiečių, lietuvių valdžios nebuvo. Tačiau Vasario 16-osios dienos Nepriklausomybės pareiškimas tapo tautos laisvės simboliu, subūrusiu Lietuvos ūkininkų sūnus stoti savanoriais ginti Tėvynę.

CHIRURGAI

Dr. PETRAS V. KISIELIUS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
630-941-2609

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.
AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGOS

VIDAS J. NEMICKAS, M.D.
KARDIOLOGAS – ŠIRDIES LIGOS
7722 S. Kedzie Ave.
Chicago, IL 60652
Kab. tel. 773-471-3300

DANTŲ GYDYTOJAI

Dr. JOVITA KERELIS
DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101
Valandos susitarus

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
55 E Washington, Ste 2401,
Chicago, IL
Tel. 708-422-8260

Kariuomenės sudarymas buvo skubiausias ir svarbiausias to meto reikalas. Po Lietuvą pradėjo siausti bolševikai, lenkai ir bermontininkai. Vienu laiku bolševikai buvo užėmę beveik pusę Lietuvos. Viską išgelbėjo tik tai Lietuvos savanoriai – Lietuvos ūkininkų sūnus, vaikinai ir vyrai, kurie plaukte plaukė į Lietuvos kariuomenę. Nebuvo juos visus nei kaip aprengti, nei kaip apginkluoti. Kas galėjo, atvykdavo į susirinkimo punktus su savo arkliu ir savo šautuvu.

Šiandien ginklais Lietuvai svetimi negrasina. Bet žvelgiant į Lietuvos praeitį ir turint omenyje jos geografinę padėtį tarp gyventojų skaičiumi gausesnių kaimynų, Vasario

16-tos signataro, žemaičių vysk. Justino Staugaičio ištarti paskutiniai žodžiai prieš jo mirtį Lietuvai svarbūs ir dabar, ir ateičiai: „Dieve, neapleisk Lietuvos.“

Be kitų istorinių šaltinių, rašant šį straipsnį naudotasi Mokslo ir enciklopedijų leidybos instituto ir „Lietuvos ryto“ išleista knyga „Šalis ta Lietuva...“ (Vilnius, 2009).

Donatas Januta – teisės daktaras, buvęs California valstijos prokuroras (deputy attorney general). Elektronikos inžinierius, dirbęs montuojant „Saturn“ raketą. Dabar verslininkas. Penkių dukrų tėvas. Komentatorius Lietuvos istorijos klausimais.



BroLIAI Vileišiai.

George S. Daugirdas, gyvenantis **Chicago, IL**, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 50 dol. auką. Tariame nuoširdų ačiū.

Vija Gedgaudas, gyvenanti **Newhall, CA**, pratęsė kasmetinę „Draugo“ prenumeratą ir prie mokesčio pridėjo 60 dol. auką. Esame Jums labai dėkingi.

PARDUODAMA 2,26 ha miško
Lazdijų raj., Kapčiamiesčio seniūnija,
Kareivonių kaime prie ežero Niedus.
Kelias asfaltuotas, yra elektra. Kaina
sutartinė. Tel. **370-37-392179**

Skelbimų skyriaus
tel.: **773-585-9500**

PARDUODAMAS
Keturių butų pastatas Brighton Park.
Visi išnuomojami butai labai gerame stovyje. Yra dviejų mašinų garažas. Kampinis sklypas.
Skambinkite: **Marius Kasniūnas**,
Century 21 Pro-Team,
708-361-0800 x 149,
www.MKnamai.com



Paruošė Dainius Darbutas • El. paštas: dainius70@gmail.com

VYRAMS

10 patarimų, renkantis megztinį

Šiltas jaukus trikotažinis megztinis privalo būti kiekvieno vyro drabužių spintoje, nepriklausomai nuo jo požiūrio į madą. Ir jei išsiklausysime į stilistų patarimus, kuo daugiau vyras turi gerų ir megztų megztinių, tuo geriau. „Aš vyras“ sudarė patarimų sąrašą, laikantis kurio, sunku suklysti renkantis šį drabužį.



1. Šiek tiek apie populiariausius modelius. Megztiniai su iškirpte „po kaklu“ – pats šilčiausias variantas. Plonas megztinis iš medvilninio trikotažo puikiai tiks prie džinsų, o megztinį iš gražaus kašmyro užsirenkite ant marškinių su ryškia apykakle vakarui arba pasimatymui.
2. Megztukai su V iškirpte – geriausias pasirinkimas, išbandytas ne vienos madistų kartos. Tačiau rinkdamiesi tokį megztinį atkreipkite dėmesį į iškirptės gylį, kad jis nebūtų labai mažas ar labai didelis. Pavyzdžiui, aukštiesiems ir liekniems vyrams derėtų rinktis negilias iškirptes, kad siluetas neatrodytų ištemptas. Dar vienas dalykas – spalva. Megztiniai su V iškirpte turi būti

tamsesni už marškinėlius ar marškinius, ant kurių jį velkamės.

3. Nepatariama dėvėti plonų, kūną aptempiančių megztukų (gol-fų), nes turi būti matomas vyro kaklas. Jeigu nesutinkate su šiuo teiginiu, tuomet išsidėmkite, kad tokie rūbai gerai atrodo tik turintiems gražų kaklą, jie nepatariami dėvėti tiems, kurių apvalus veidas, kitaip gausis „arbūzas lėkštėje“.

4. Megzta palaidinė (nertinis) – vienas iš seniausių ir praktiškiausių drabužių vyriškoje madoje, kuris šiandien visiškai neteko lyties požymių. Todėl daugelis žiūri į tai paniekinamai ir daro tai visiškai veltui: juodas arba pilkas kašmyrinis nertinis su džinsais ir marškinėliais – puikus šiuolaikinės klasikos pavyzdys.

5. Gero megztinio rankovės siekia riešų kaulus.

6. Pirkdami megztinį prisiminkite, kad jį turėsite dėvėti ant marškinėlių ar marškinių.

7. Siūlės turi būti kiek įmanoma arčiau pečių vidurio. Išimtis – reglano rankovės.

8. Naujas megztukas turi tampa apgulti figūrą, o ne raukšlėdamasis nukarti nuo pečių.

9. Nenešiokite megztinio labai ilgai, nes natūralūs audiniai turi savybę išsitempti ir keistis. Todėl įsigykite daug megztinių, pavyzdžiui, po vieną kas diena. Jų niekada nebus per daug.

10. Vilna – gana kaprizingas prižiūrėti audinys. Visų pirma, ji sugeria ir ilgai laiko kvapus, antra, reikalauja atsargaus skalbimo. Mėgstamą megztinį skalbkite specialiu šampūnu, skirtu vilnai ir šilkui, tokios pat temperatūros vandenyje, kaip ir trinkiate galvą, ir nesugalvokite jo džiovinti ant pakabos – jis išsitemps ir praras formą.

Parengta pagal Asvyras.lt

Vaistai nuo trikdžių darbe

Elektroniniai laišakai ar telefoniniai pokalbiai su bendradarbiais gali prailginti jūsų darbo dieną ir atimti dalį brangaus laiko. Vis daugiau įstaigų darbuotojų naudoja įvairius būdus, siekdami išlaikyti savo dėmesį visą darbo dieną. Tyrimo metu buvo nustatyta, kad vidutiniškai įstaigos darbuotojai dėl tokių trikdžių kasdien praranda 2,1 valandos, rašo „The Wall Street Journal“.

Teigiama, kad vienas iš būdų apsiginti nuo tokių trikdžių – „skirti laiko susitikimams su savimi“. Galima susirasti neužimtą kambarį, užsidaryti duris ir nieko neįsileisti. Kitas pasiūlymas – pasidėti ant stalo laikrodį, kad kiekvienas užsukęs pakalbėti prie jūsų stalo neprarastų laiko nuojautos. Taip pat galima susitarti su bendradarbiais dėl tam tikrų netrukdyto ženklo, tokių kaip lentelės su savo vardu užvertimas. Kai kurie darbuotojai darbo metu užsideda ausines, nors tuo metu net nesiklausoma muzikos. Kai kurios bendrovės bando įvesti „dienas be elektro-

ninio pašto“, kad darbuotojai būtų susikaupę.

Kitas trikdžių šaltinis – pats darbuotojas. Dauguma jų mėgsta darbo metu tiesiog pasinėti į svajones ar užsiimti kitais nereikšmingais darbais, tokiais kaip „Twitter“ ar nesvarbių elektroninių laiškų skaitymas. Kad to išvengtumėte, siūloma naudoti vadinamąjį „Pomodoro“ metodą, pagal kurį dienos užduotis reikia susiskirstyti į atskiras nepratraukiamo darbo dalis po 25 minutes. Neskaitant ypatingų atvejų, tokių kaip gaisras, potvynis ar sprogimai, niekada nevalia pertraukti šių dalių.

Tačiau nereikia užmiršti, kad kitais tyrimais buvo nustatyta, jog darbuotojai, darbo metu naršantys internete savo noru, vėliau sugeba geriau išspręsti kilusias problemas. Nesugebantys susikaupti žmonės yra linkę pasisavinti nereikšmingą informaciją, kuri vėliau padeda atrasti kūrybiškų problemos sprendimo būdų.

Parengta pagal Valstietis.lt



Kvepalai vyrams

Šiais metais kvepaluose grįžtama prie šiltų, žemiškų natų su sudėtingais gėlių atspalviais. Praėjusių metų pirmiausia buvo bergamotė, šiemet jos vietą žada užimti muskusas. Kalbant apie tai, kokie kvapai turėtų lydėti vyrą skirtingu paros metu, reikėtų kvepalus suskirstyti į kategorijas: „Ofisas“, „Vakaras“, „Oficialus renginys“, „Poilsis“. Šioje apžvalgoje Jūs galėsite rasti „savo“ kvapą bet kuriai iš išvardintų prgų:

Kvepalai dirbant ofise

Atelier Cologne „Trefle Pur“

Šie kvepalai niekada netaps masiniu pasirinkimu. Citrusiniai vaisiai, pačiuliai ir muskusas – pagrindinės sudedamosios dalys. Kvapas yra toks stiprus, kad kvepintis šiais kvepalais reikia pirštų galiukais.

Tom Ford „Azure Lime“

Tom Ford dar kartą įrodė, kad jis – sudėtingosios elegancijos meistras. Derinant su tamsiu kostiumu, prabangia avalyne ir „dviejų dienų“ barzda, šie kvepalai tampa neatsiejamu sėkmės palydovu.

D&G „11 La Force“

Puikus priesonių ir burbono mišinys bet kuriai ofisinei aplinkai suteiks šiek tiek laisvės ir lengvumo.

Kvepalai vakarui

Van Cleef & Arpels „Midnight in Paris“

Kvepalų pakuotė gali apgauti bet kurį, pirmąkart ją pamačiusį. Tačiau dvejojti neverta, viduje – visiškai vyriškas aromatas: rozmarinas, virstantis aukštomis gėlių natomis. Tai būtent tas sprendimas, kuomet galima būti tikram, jog šie kvepalai at-

kreips dailiosios lyties atstovių dėmesį.

Dsquared2 „He Wood Rocky Mountain“

Tai kvepalai vakarui, leidžiamam smagioje draugijoje. Toks aromatas neabejotinai turi būti vyro kvepalų lentynėleje – lengvi gėlių „atpalviai“ ir pipirai traukia moteris.

Kvepalai oficialiai aplinkai

Halston „Man“

Šie kvepalai tinka vyrams, kuriems dažnai tenka dalyvauti oficialiuose pobūviuose. Kvapas tampa ypatingai elegantiškas, kuomet jis „dėvimas“ kartu su kostiumu.

Clive Christian „No. 1 for Men“

Gali būti, kad tai – patys brangiausi vyriški kvepalai, tačiau medienos kvapas ir kamštelis iš aukso tikrai verti pinigų. Ypač kai ansamblių papildo bergamotė, citrusiniai vaisiai ir jazminai.

Laisvalaikio, poilsio kvepalai

Jo Malone „Sweet Lime & Cedar“

Net jeigu išėjinių metu planuojate apsilankyti parduotuvėje arba bibliotekoje, kvapas privalo būti gaivus. Neįprastai suderintas ir sumaišytas, suteikiantis šiltų prisiminimų apie Tailandą.

Burberry „Sport“

Anglų džentelmenas visada žino, kaip laimėti arba pralaimėti stilingai ir graškiai. Minėtų žinių įkūnijimas – Burberry „Sport“ kvepalai vyrams. Klasikiniai muskusas ir medienos aromatai tarsi palaiko gaivių ir lengvų greipfrutų bei imbierų derinį.

Parengta pagal Asvyras.lt



Ženeva (ELTA) – Ženevoje vyksta 81-oji tarptautinė automobilių paroda. „Palexpo“ parodų centro durys bus atvertos nuo kovo 3 iki kovo 13 d. 80,000 kvadratinį metrų ploto salėse šiais metais bus galima pamatyti apie 70 pasaulinių ir europinių automobilių premjerų.

ELTA nuotr.

Nematomas frontas

Atkelta iš 12 psl.

Apie lėšas ir būdus, jas renkant

Žinoma, kils klausimas, o iš kur lėšos tokiam filmui, tuo labiau, kad dirbama jau daugiau nei ketveri metai. Ogi iš pačių kūrėjų kišenės! Ir Vincas visai nesijaudina dėl to. Taigi filmas – jų pačių sumanymas, jų pačių noru kuriamas. Jie patys ir moka. Kita vertus, jei kokia valdžia ar fondas duotų lėšas, tai jie ir kištųsi į filmo kūrimą. Juk, kaip liaudyje sakoma, visuomet, kas moka, tas ir muziką užsako. Režisierius teigia, kad kūrybinė grupė atliko daug darbo, daug medžiagos surinko, nes norisi viską kuo kruopščiau, kuo tiksliau parodyti. Kokia nors valdžia imtų ir kitaip pamatyti. Tiesa, buvo keletas organizacijų, kurios parėmė, pvz., Genocido centras Lietuvoje, Lietuvos Respublikos Krašto apsaugos ministerija, Kultūros ministerija. Dabar, kai filmavimo darbai baigti, ir šis filmas yra jau vienintelis visų keturių kūrėjų darbas, lėšų reikėtų daugiau. Internetu buvo surengta „Kic-kstarter“ lėšų telkimo kampanija, kuri buvo sėkminga – buvo surinkta pakankamai pinigų montavimo darbams pabaigti.

Norisi kuo daugiau „triukšmo“

O kada galėsime „Nematomo fronto“ DVD įsigyti? Dar nežinia, tačiau Vincas tikisi, kad nereikės laukti per ilgai. Žinoma, visų pirma reikės filmą, kaip ir dera, parodyti įvairiuose festivaliuose, o tik paskui imti pardavinėti kopijas. Kūrybinė grupė nori padaryti kuo daugiau

„triukšmo“, kad filmas būtų pastebėtas ne tik lietuvių, bet visame Vakarų pasaulyje. Visi lietuviški pokalbiai bus subtitruoti anglų kalba, nors kai kurie lietuviai, pavyzdžiui, Valdas Adamkus, Nijolė Bražėnaitė, filme kalba angliškai. O pati filmo istorija tikrai turėtų būti patraukli Vakarų šalių žiūrovui, nes tai, anot Vinco Sruoginio, Hollywood filmui tinkanti tema. Bus rodoma, kaip Juozas Lukša sugebėjo ištrūkti į Vakarus ir bendradarbiauti su CŽV, kaip jis su savo būsima žmona Nijole Bražėnaite susipažino ir ją vedė Vokietijoje. Tačiau tuo pačiu – tai vis tik bus pasakojimas ne tik apie meilę ir mirtį, bet ir apie pasipriešinimą sovietų okupacijai Lukšos akimis.

Visko apie pasipriešinimą į vieną filmą sudėti neįmanoma. Buvo ir daugybė kitų didvyrių. Jie turi savo istorijas. Reikia tikėtis, kad tos istorijos kada nors taip pat bus pasakotos ir mažyčiais trupinukais nusės į taip vadinamojo „laisvojo pasaulio“ piliečių sąmonę. Tokia, tam tikra prasme, yra ir Vinco misija: bandyti supažindinti amerikiečius su Lietuva, su tokiais jos herojais kaip Lukša, nes amerikiečiai ir apskritai Vakarų šalyse gyvenantieji, kaip rodo V. Sruoginio patirtis, labai daug žino apie Lietuvą.

Daugiau informacijos apie filmą „Nematomas frontas“ galite rasti internetinėje svetainėje adresu www.theinvisiblefront.com

Karilė Vaitkutė – Balzeko lietuvių kultūros muziejaus darbuotoja, „The Lithuanian Museum Review“ redaktorė, vertėja.

Pirmąjį gyventojų surašymą menant

ANTANAS SEIBUTIS

Šiomis dienomis Lietuvoje prasiėjo eilinis gyventojų surašymas. 1918 m., paskelbus Lietuvos nepriklausomybę, kilo būtinybė surengti visuotinį gyventojų surašymą, tačiau tai buvo atlikta tik 1923 m., nustačius valstybės sienas. Surašymas vyko 1923 m. rugsėjo 17–23 dienomis.

Buvo surašomi tik esami gyventojai. Lietuva buvo padalyta į 24 surašymo apygardas. Surašymo apygarda atitiko administracinę apskritį (šalyje buvo 20 apskričių) ir miestas, turinčius apskrities teises (Kauną, Šiaulius, Panevėžį, Vilksmergę). Apygarda buvo skirstoma į rajonus, o rajonai – į surašymo apylinkes.

Surašymui rengti Ministrų kabinetas skyrė 605,6 tūkst. litų. Vieno

asmens surašymas kainavo 20 centų. Kitose šalyse tų metų gyventojų surašymai kainavo kiek brangiau (Anglijoje – 30 centų, JAV – 50 centų).

Surašyme dalyvavo 3,100 žmonių. Surašinėtojai buvo mokytojai, valstybinių ir visuomeninių įstaigų tarnautojai, aukštųjų ir specialiųjų mokyklų moksleiviai. Surašymo taisyklėse buvo pažymėta, kad, reikalui esant, valstybės ir visuomenės tarnybų pareigūnai ir moksleiviai gali būti, susitarus su atitinkamomis įstaigomis, Vyriausiosios surašymo komisijos atleisti tam tikram laikui nuo tiesioginių pareigų, kad padėtų atlikti surašymą.

Duomenys iš apygardų telegrafu ir telefonu buvo siunčiami į Vyriausiąją surašymo komisiją, o po to į Centrinį statistikos biurą, kur surinkta medžiaga buvo galutinai su tvarkoma. Surašymo medžiagos apdorojimas (pagal iš anksto parengtą programą) tęsėsi visus 1924 m. ir ketelį 1925 m. mėnesių.

Pirmieji išankstiniai duomenys – gyventojų skaičius pagal lytį, pilietybę ir tautybes – buvo paskelbti 1923 m. pabaigoje. Rezultatų lentelės pasirodė 1924 m. ir 1925 m. „Statistikos biuletenyje“. Surašymo metu gauti duomenys buvo pateikti visuomenei atskirame leidinyje lietuvių ir prancūzų kalbomis – Lietuvos Respublikos Centrinis statistikos biuras, „Lietuvos gyventojai: pirmojo 1923 m. rugsėjo 17 d. visuotinio gyventojų surašymo duomenys“, Kaunas, 1926 m.



1923 m. visuotinis Lietuvos gyventojų surašymas. Ženklas.

A † A LAIMAI TUMAS

mirus, jos tėvui, mūsų draugui ALFONSUI TUMUI, sūnui ALLEX, broliams ROBERTUI, RIMUI, JURGIUI ir jų šeimoms reiškiamo giliausią užuojautą.

Ilsėkis ramybėje, Laima.

*Eglė Arienė
Stasė ir Vytautas Fledžinskai
Maggi ir Arvydas Griciai*

*Žodžiai nepaguos, nenuramins,
gal tik tyliai primins,
kad liūdesio valandą esame kartu.*

Skaudžią netekties valandą dėl mamytės

A † A MARTOS SAULĖNAS

mirties, nuoširdžiai užjaučiame ir dalijamės netekties skausmu, linkėdami stiprybės artimiesiems ir vaikams.

*JAV Rytinės Connecticut apylinkės
Lietuvių Bendruomenė*

ATLANTIC Express Corp. **1-800-775-SEND**
www.atlanticexpresscorp.com

<p>Ocean Freight</p> <p>Krovinių gabenimas laivu į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Air Freight</p> <p>Krovinių gabenimas lėktuvu į visas pasaulio šalis.</p>
<p>Auto Export</p> <p>Automobilių pirkimas bei siuntimas į visas pasaulio šalis.</p>	<p>Trucking</p> <p>Krovinių pervežimas visoje Amerikoje.</p>
<p>Small Packages</p> <p>Smulkių siuntinių siuntimas bei pristatymas į namus Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje</p>	

**8801 78th Ave Bridgeview, IL 60455 Tel. 1 708-599-9680
Fax. 1 708-599-9682 Tel. 1 800-775-7363**

Jaunimo centro moterų klubas, Chicago, IL, paaukojo „Draugui“ 25 dol. Labai ačiū.

Felicia L. Plateris, gyvenanti Bethesda, MD, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 50 dol. Nuoširdžiai Jums dėkojame.

Ona Julia Gylienė, gyvenanti Lemont, IL, pratęsdama metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo laikraščiu 50 dol. Labai ačiū.

John Mildažis, gyvenantis North Palm Beach, FL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė mums 50 dol. auką. Labai ačiū.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

■ **Kovo 8 d., antradienį, Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija Pasaulio lietuvių centre ruošia „Užgavėnių blynus“.** Visi kviečiami nuo 5 val. p. p. iki 8 val. v. pabendrauti ir pasivaišinti. Daugiau informacijos gausite tel. 630-257-5613 arba el. paštu: matulaitismission@sbcglobal.net

■ **Arts Center (2407 W. 111th St., Chicago, IL) kovo 8 d. 7:30 val. v. bus rodomas filmas „Knygnešiai“ („The Book Smugglers“).** Bendras airių režisieriaus Jeremiah Cullinane ir lietuvių prodiuserės Rasos Miškinytės filmas pasakoja apie XIX a. knygnešius. Vakare dalyvaus filmo režisierius Jeremiah Cullinane. Daugiau informacijos galite gauti tel. 773-445-3838, trumpasis 200.

■ **Jackson Junge Gallery (1389 N. Milwaukee Ave., Chicago, IL 60622) kovo 11 d. nuo 6 val. v. iki 9 val. v. vyks Irenos Šaparnienės parodos „Silk Light“ atidarymas.** Paroda tęsis iki gegužės 1 d.

■ **Gavėnios susikauptimas kovo 12 d. nuo 9 val. r. iki 5 val. p. p. Ateitininkų namuose ves br. Juozapas Marija Žukauskas, OFM iš Toronto.** Registruotis tel. 630-257-8087 (Vida Maleiškienė).



Brolis Juozapas Marija – Laimonas Žukauskas, OFM.

■ **Aldegunda, Ovidijus Vyšniauskas, Kęstutis Stančiauskas ir kt. kovo 12 d. 7 val. v. įspūdingame gyvo garso projekte „Skersvėjai“ Chopin Theatre (1543 W. Division, Chicago, IL 60642).** Daugiau informacijos tel. 708-574-3992 arba tel. 773-278-1500.

■ **Ekumeninės pamaldos Kovo 11-ajai paminėti Švč. Mergelės Marijos Gimimo parapijos bažnyčioje (6812 S. Washenaw Ave., Chicago, IL 60629) vyks kovo 13 d. 3 val. p. p.**

■ **Ateitininkų namų valdyba kviečia narius, rėmėjus ir draugus į metinį Ateitininkų namų narių susirinkimą, kuris vyks sekmadienį, kovo 27 d., 12:30 val. p. p. Ateitininkų namuose (1380 Castlewood Dr., Lemont, IL). Tą patį sekmadienį 9 val. r. Palaimintojo Jurgio Matulaičio misijoje bus aukojamos šv. Mišios už gyvus ir mirusius Ateitininkų namų narius ir rėmėjus.**

■ **JAV LB Lemont apylinkės valdyba kviečia į metinį-ataskaitinį susirinkimą, š. m. kovo 27 d. 12:30 val. p. p., kuris vyks PLC didžiojoje salėje (14911 127th St., Lemont, IL 60439).** Darbo tvarkėje: JAV LB Lemont apylinkės valdybos veiklos metinė ataskaita, finansinių rezultatų aptarimas, Revizijos komisijos ataskaita, naujų narių rinkimai į valdybą. Kviečiame visus, kurie neabejingi lietuviškai veiklai ir turi naujų, gerų idėjų tapti valdybos nariais.

■ **Pavasarinė mugė vėl atkeliauja į Jaunimo centrą (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636) balandžio 2–3 dienomis nuo 10 val. r. iki 3 val. p. p. Visus, norinčius dalyvauti mugėje, kviečiame registruotis iš anksto tel. 773-778-7500 (Reda). Vieno stalo kaina vienai dienai – 25 dol., dviem dienoms – 40 dol. Norintiems užsisakyti 2 stalus taip pat siūloma nuolaida.**

IŠ ARTI IR TOLI...

■ **JAV LB Grand Rapids (MI) apylinkė kviečia lietuvius ir jų draugus į Lietuvos Nepriklausomybės švenčių – Vasario 16-osios ir Kovo 11-osios – minėjimą sekmadienį, kovo 6 d., 9:30 val. r. Šv. Petro ir Povilo bažnyčioje bus aukojamos šv. Mišios. 11 val. r. – minėjimas, po jo – vaišės Šv. Petro ir Povilo parapijos mokyklos salėje (1433 Hamilton Ave. NW, Grand Rapids, MI 49504). Programą atliks „Baltijos kranto“ lituanistinės mokyklos mokiniai. Apylinkės valdyba visus vaišins kava ir arbata. Prašome atsinešti saldumynų bendram deserto stalui. Daugiau informacijos suteiks Jonas Treška, Jr. tel. 616-446-9717 arba el. paštu jptreska@comcast.net**

■ **Kovo 11–12 dienomis (penktadienį ir šeštadienį) Generalinio konsulato New York konsulas Aleksandras Kudaba lankysis Lietuvos Respublikos Garbės konsulate Palm Beach, FL (44 Cocanut Row T–10, Palm Beach, FL 33480) ir nuo 9 val. r. iki 5 val. p. p. iš anksto užsiregistravusiems piliečiams suteiks konsulinės paslaugas. Dėl registracijos prašome skambinti telefonu 561-460-0428 iki kovo 7 d.**

■ **2011 m. New York „Neringos/Tauro“ tunto skautų Kaziuko mugė vyks sekmadienį, kovo 13 d. Mugės atidarymas tuoj po 10 val. r. šv. Mišių Apsireiškimo parapijoje (259 North 5th St., Brooklyn, NY). Mugė vyks Our Lady of Mt. Carmel (275 North 8th St., Brooklyn, NY). Norinčius prekiauti prašome skambinti Tomui Lorui tel. 914-948-6769 arba rašyti el. pašto adresu tlor@optonline.net.**

■ **JAV LB Floridos pietvakarių apylinkės valdyba kviečia visus – didelius ir mažus – smagiai praleisti laiką gamtoje. Šventė vyks kovo 13 d., sekmadienį, 2 val. p. p. Lakes Park (7330 Gladious Dr. Ft. Myers FL), pavėsiniėje B 4. Paminėsime Vasario 16-ąją ir Kovo 11-ąją. Po minėjimo – žaidimai, skanūs šašlykai, užkandžiai. Įėjimas – 5 dol. Daugiau informacijos galima gauti el. paštu Pridur kas@hotmail.com ir tel. 678-897-9163 (Domas Asanavičius) arba tel. 239-234-7921 (Zita Siderienė).**

■ **Šv. Kazimiero parapijos salėje, Cleveland balandžio 9 d. 7 val. v. vyks jubiliejinis koncertas, skirtas ateitininkijos veiklos ir žurnalo „Ateitis“ 100-mečiui paminėti. Meninę programą atliks lietuvių meno ansamblis „Dainava“ (meno vadovas Darius Polikaitis). Po koncerto – vaišės ir šokiai jaunimui. Daugiau informacijos suteiks Nijolė Balčiūnienė tel. 440-944-5741 arba el. paštu nbalciunas@att.net. Bilietus užsisakyti galite tel. 440-975-0637 (Regina Šilgalienė) arba el. paštu augisregina@sbcglobal.net.**



Frances Covalesky



Audrė Budrytė

LR generalinis konsulatų Čikagoje ir Čiurlionio galerija kovo 18 d. 7:30 val. v. kviečia į parodos atidarymą-vakarą, skirtą 100-osioms Mikalojaus Konstantino Čiurlionio mirties metinėms paminėti

Vakaras vyks Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre (5620 S. Claremont Ave., Chicago, IL 60636). Kilnojimą parodą parengė LR Užsienio reikalų ministerija ir Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus.

M. K. Čiurlionio ir kitų kompozitorių kūrinius skambins pianistė **Frances Covalesky** (Pranutė Kavaliauskaitė), DMA. M. K. Čiurlionio laiškus skaitys aktorė **Audrė Budrytė**.



Stasys Milašius, gyvenantis Carlsbad, CA, tapo „Draugo“ garbės prenumeratoriumi. Šį skaitytoją „Draugas“ lankys dar vienerius metus. Kartu su garbės prenumeratoros mokesčiu skaitytojas atsuntė ir dosnią 250 dol. auką laikraščio leidybai paremti. Nuoširdžiai dėkojame už auką ir sveikiname tapus garbės prenumeratoriumi.

14-asis kasmetinis Europos Sąjungos filmų festivalis vyks Gene Siskel kino centre (164 N. State St., Chicago, IL 60601). kovo 4-31 dienomis

Šių metų festivalyje **kovo 12 d.** (šeštadienį) 4:30 val. p. p. ir 17 d. (ketvirtadienį) 8:15 val. v. bus rodomas ir lietuviškas režisieriaus **Tomo Donelos filmas „Atsisveikinimas“** (laimingo žmogaus istorija) („Farewell“), sukurtas 2010 m. (90 min., spalvotas, „Donelos studija“)

„Atsisveikinimas“ – tai istorija apie žmogaus susitaikymą su pačiu savimi, artimaisiais, gyvenimo pergalėmis ir pralaimėjimais. Pagrindinis filmo veikėjas Audrius, 35 metų jūrininkas, kapitono padėjėjas, genamas mirties nuojautos, paskutinį kartą išlipa į krantą, kad susitiktų su tais, kurie jam rūpi, kuriuos jis myli. Kad susitiktų atsiveikinti. Daug jvykių ir susitikimų, dramatiškų ir komiškų. Laiko lieka vis mažiau, artėja neišvengiama pabaiga...

Filmo scenarijus yra pelnęs tarptautinį



pripažinimą, apdovanotas „Eureka Audio-visual“ II premija, gavo „Nipkow“ stipendiją Berlyne bei Sundance Institute (JAV) kartu su Japan Broadcasting bendrove buvo atrinktas į geriausių Europos projektų šešetuką.

Daugiau informacijos – www.siskel-filmcenter.org

LR generalinio konsulato Čikagoje info

SKELBIMAI

Advokatas Jonas Gibaitis

30 metų darbo patirtis
**6247 S. Kedzie Avenue
Chicago, IL 60629
Tel. 773-776-8700**

Toll free 24 hr. 888-776-6742
Darbo val. nuo 8:30 v.r. iki 5 v.p.p.
Šeštad. 8:30 v.r. iki 12:30 v.p.p.
**www.johngibaitis.com
gibaitis@aol.com**



Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS
6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

Advokatas VYTENIS LIETUVNINKAS

4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100.
Tel. 630-257-0200, Lemont, IL

Namams pirkti paskolos duodamos mažais mėnesiniais įmokėjimais ir prieinamais nuošimčiais. Kreipkitės į **Mutual Federal Bank,** 2212 West Cermak Road. **Tel. (773) 847-7747**